

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra statistiky

Diplomová práce

Analýza příjmů a výdajů domácností ČR

Bc. Lenka Novozámská

© 2018 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Lenka Novozámská

Podnikání a administrativa

Název práce

Analýza příjmů a vydání domácností ČR

Název anglicky

Analysis of household incomes and expenses in the Czech Republic

Cíle práce

Cílem této práce je analýza vývojových tendencí příjmů a vydání domácností v České republice v letech 2000-2015 a zejména posouzení rozdílů ve velikosti příjmů a struktuře vydání v jednotlivých typech domácností.

Metodika

Pro zjištění závěrů budou použity statistické metody explorační analýzy. Následně budou využity metody konfirmační analýzy jako například testování hypotéz a modelování časových řad. Podkladová data pro vypracování analýz budou získána z Českého statistického úřadu.

Doporučený rozsah práce

60-80

Klíčová slova

příjmy a vydání domácností, statistické analýzy, vývoj

Doporučené zdroje informací

- ANDĚL, J. *Statistické metody*. Praha: Matfyzpress, 2003. ISBN 80-86732-08-8.
- BÁRTA, Vladimír a BÁRTOVÁ, Homo spotřebitel. Vyd. 1. V Praze: Oeconomica, 2012. 319 s. Odborná kniha s vědeckou redakcí. ISBN 978-80-245-1822-0.
- BLATNÁ, D. *Metody statistické analýzy*. Praha: Bankovní institut, 2009. ISBN 978-80-7265-143-6
- HENDL, J. *Přehled statistických metod zpracování dat : analýza a metaanalýza dat*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-123-9.
- HRONOVÁ, S. – HINDLS, R. – NOVÁK, I. *Metody statistické analýzy pro ekonomy*. Praha: Management Press, 2000. ISBN 80-7261-013-9.
- CHALOUPKOVÁ, J., 2006. Dohromady, nebo každý zvlášť? Hospodaření s příjmy manželských a nesezdaných párů. Sociologický časopis, 42 (5): 971-986.
- JUREČKA, V. *Makroekonomie*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4386-8.
- KÁBA, B., SVATOŠOVÁ, L.: *Statistické nástroje ekonomického výzkumu*, nakladatelství Aleš Čeněk, Plzeň 2012, ISBN 978-80-7380-359-9
-

Předběžný termín obhajoby

2018/19 ZS – PEF (únor 2019)

Vedoucí práce

prof. Ing. Libuše Svatošová, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra statistiky

Elektronicky schváleno dne 9. 1. 2018

prof. Ing. Libuše Svatošová, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 12. 1. 2018

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 30. 11. 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Analýza příjmů a výdajů domácností ČR" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30. listopadu 2018

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala prof. Ing. Libuši Svatošové, CSc za odborné vedení této práce. Dále bych ráda poděkovala své rodině za projevenou podporu a trpělivost.

Analýza příjmů a výdajů domácností ČR

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá analýzou příjmů a výdajů domácností v České republice. Na začátku teoretické části jsou vysvětleny základní pojmy, se kterými se nejvíce pracuje. Dále je zde rozebrána příslušná teorie, ze které se poté vychází ve druhé praktické části. A poskytuje tak celkovější pohled. Je v ní také popsáno proč se tato analýza zabývá lety 2006-2016. Praktická část této diplomové práce tvoří samostatnou analýzu. Nejprve jsou rozebrány jednotlivé roky zvlášť. Nakonec jsou ze získaných údajů tvořeny souvislé časové řady. Závěr je věnován shrnutí získaných informací.

Klíčová slova: příjmy, výdaje, domácnost, analýza, metoda, časová řada

Analysis of household incomes and expenses in the CR

Abstract

This diploma thesis is about analysis of incomes and expenditures household of the Czech Republic. In the first theoretical part are described elementary terms which are using in this diploma thesis. This thesis analyse necessary theory which is essential to right understanding. And provide more completely view. There is writing why this analysis include years 2006 to 2016. Practical part this thesis constitute just the analysis. The individual years are parsed separately at first. In the end are from gained data constitute continuous time lines. The end is devoted the summary gained information.

Keywords: incomes, expenditures, household, analysis, method, time line

Obsah

1 Úvod.....	10
2 Cíl práce a metodika	11
2.1 Cíl práce	11
2.2 Metodika	11
3 Teoretická východiska	12
3.1 Základní pojmy	12
3.1.1 Analýza	12
3.1.2 Příjem.....	12
3.1.3 Výdaj.....	12
3.2 Způsoby zjišťování údajů o příjmech a výdajích domácností.....	13
3.2.1 Metoda zapisování	13
3.2.2 Metoda dotazování.....	13
3.2.3 Kombinace obou metod	13
3.3 Statistické zjišťování údajů	13
3.3.1 Mikrocenzusy.....	13
3.3.2 Životní podmínky	14
3.3.3 Statistika rodinných účtů	16
3.3.3.1 Výběr domácností.....	16
3.3.3.2 Rozdělení domácností	17
3.3.3.3 Získávání údajů	17
3.4 Klasifikace individuální spotřeby podle účelu.....	18
3.5 Časové řady	19
3.5.1 Dělení časových řad.....	19
3.5.1.1 Podle rozhodného časového hlediska.....	19
3.5.1.2 Podle periodicity.....	19
3.5.1.3 Podle druhu sledovaných ukazatelů	20
3.5.1.4 Podle způsobu vyjádření údajů.....	20
3.5.2 Srovnatelnost dat.....	20
3.5.3 Identifikace modelu	21
3.5.3.1 Box-Jenkinsova metoda.....	21
3.5.3.2 Spektrální analýza	21
3.5.3.3 Klasický model.....	21

4	Vlastní práce	23
4.1	Rok 2006	23
4.1.1	Ekonomická situace v České republice	23
4.1.2	Příjmy a výdaje domácností.....	23
4.2	Rok 2007	26
4.2.1	Ekonomická situace v České republice	26
4.2.2	Příjmy a výdaje domácností.....	26
4.3	Rok 2008	29
4.3.1	Ekonomická situace v České republice	29
4.3.2	Příjmy a výdaje domácností.....	29
4.4	Rok 2009	31
4.4.1	Ekonomická situace v České republice	31
4.4.2	Příjmy a výdaje domácností.....	31
4.5	Rok 2010	33
4.5.1	Ekonomická situace v České republice	33
4.5.2	Příjmy a výdaje domácností.....	34
4.6	Rok 2011	36
4.6.1	Ekonomická situace v České republice	36
4.6.2	Příjmy a výdaje domácností.....	36
4.7	Rok 2012	38
4.7.1	Ekonomická situace v České republice	38
4.7.2	Příjmy a výdaje domácností.....	38
4.8	Rok 2013	40
4.8.1	Ekonomická situace v České republice	40
4.8.2	Příjmy a výdaje domácností.....	40
4.9	Rok 2014	42
4.9.1	Ekonomická situace v České republice	42
4.9.2	Příjmy a výdaje domácností.....	42
4.10	Rok 2015	44
4.10.1	Ekonomická situace v České republice	44
4.10.2	Příjmy a výdaje domácností.....	44
4.11	Rok 2016	46
4.11.1	Ekonomická situace v České republice	46
4.11.2	Příjmy a výdaje domácností.....	46
5	Výsledky a diskuse	49
5.1	Časové řady.....	49
5.1.1	Počet domácností	49

5.1.2	Příjmy a výdaje domácností.....	50
5.2	Meziroční růsty	52
5.3	Predikce na rok 2018.....	54
6	Závěr.....	56
7	Seznam použitých zdrojů	57
8	Přílohy	60
8.1	Příloha 1	60
8.2	Příloha 2	61
8.3	Příloha 3	62
8.4	Příloha 4 – Podkladové tabulky	66
8.4.1	Rok 2006.....	66
8.4.2	Rok 2007.....	67
8.4.3	Rok 2008.....	68
8.4.4	Rok 2009.....	69
8.4.5	Rok 2010.....	70
8.4.6	Rok 2011.....	71
8.4.7	Rok 2012.....	72
8.4.8	Rok 2013.....	73
8.4.9	Rok 2014.....	74
8.4.10	Rok 2015.....	75
8.4.11	Rok 2016.....	76

Seznam tabulek

Tabulka 1: Dotazník.....	15
Tabulka 2: Složení deníku	18
Tabulka 3: Oddíly klasifikace CZ-COICOP	19
Tabulka 4: Srovnání mikrocenzů.....	60
Tabulka 5: Souhrn 2006.....	66
Tabulka 6: Výdaje 2006.....	66
Tabulka 7: Souhrn 2007.....	67
Tabulka 8: Výdaje 2007.....	67
Tabulka 9: Souhrn 2008.....	68
Tabulka 10: Výdaje 2008.....	68
Tabulka 11: Souhrn 2009.....	69
Tabulka 12: Výdaje 2009.....	69
Tabulka 13: Souhrn 2010.....	70
Tabulka 14: Výdaje 2010.....	70
Tabulka 15: Souhrn 2011.....	71
Tabulka 16: Výdaje 2011.....	71

Tabulka 17: Souhrn 2012.....	72
Tabulka 18: Výdaje 2012.....	72
Tabulka 19: Souhrn 2013.....	73
Tabulka 20: Výdaje 2013.....	73
Tabulka 21: Souhrn 2014.....	74
Tabulka 22: Výdaje 2014.....	74
Tabulka 23: Souhrn 2015.....	75
Tabulka 24: Výdaje 2015.....	75
Tabulka 25: Souhrn 2016.....	76
Tabulka 26: Výdaje 2016.....	76

Seznam grafů

Graf 1: Čisté měsíční příjmy na osobu 2006	24
Graf 2: Výdaje 2006	24
Graf 3: Spotřební výdaje 2006.....	25
Graf 4: Rozložení spotřebních výdajů 2006	26
Graf 5: Měsíční příjmy na osobu 2007	27
Graf 6: Výdaje 2007	28
Graf 7: Rozložení spotřebních výdajů 2007	28
Graf 8: Čistý měsíční příjem na osobu 2008	29
Graf 9: Výdaje 2008	30
Graf 10: Rozložení spotřebních výdajů 2008	31
Graf 11: Čistý měsíční příjem na osobu 2009	32
Graf 12: Výdaje 2009	32
Graf 13: Rozložení spotřebních výdajů 2009	33
Graf 14: Čistý měsíční příjem na osobu 2010	34
Graf 15: Výdaje 2010	35
Graf 16: Rozložení spotřebních výdajů 2010	35
Graf 17: Čistý měsíční příjem na osobu 2011	36
Graf 18: Výdaje 2011	37
Graf 19: Rozložení spotřebních výdajů 2011	37
Graf 20: Čistý měsíční příjem na osobu 2012	38
Graf 21: Výdaje 2012	39
Graf 22: Rozložení spotřebních výdajů 2012	39
Graf 23: Čistý měsíční příjem na osobu 2013	40
Graf 24: Výdaje 2013	41
Graf 25: Rozložení spotřebních výdajů 2013	41
Graf 26: Čistý měsíční příjem na osobu 2014	42
Graf 27: Výdaje 2014	43
Graf 28: Rozložení spotřebních výdajů 2014	43
Graf 29: Čistý měsíční příjem na osobu 2015	44
Graf 30: Výdaje 2015	45
Graf 31: Rozložení spotřebních výdajů 2015	46
Graf 32: Čisté měsíční příjmy na osobu 2016	47

Graf 33: Spotřební výdaje 2016.....	47
Graf 34: Rozložení spotřebních výdajů 2016	48
Graf 35: Počet domácností a počet členů.....	49
Graf 36: Složení domácností.....	50
Graf 37: Příjmy, výdaje, úspory.....	50
Graf 38: Míra úspor a investic	52
Graf 39: Celkové příjmy a predikce	55
Graf 40: Domácnosti podle čistého měsíčního příjmu na osobu	61
Graf 41: Predikce výdajů na potraviny	62
Graf 42: Predikce výdajů na alkohol	62
Graf 43: Predikce výdajů na odívání	62
Graf 44: Predikce výdajů na bydlení	63
Graf 45: Predikce výdajů na bytové vybavení.....	63
Graf 46: Predikce výdajů na zdraví	63
Graf 47: Predikce výdajů na dopravu	64
Graf 48: Predikce výdajů na pošty.....	64
Graf 49: Predikce výdajů na rekreaci	64
Graf 50: Predikce výdajů na vzdělání.....	65
Graf 51: Predikce výdajů na stravování.....	65
Graf 52: Predikce výdajů na ostatní zboží.....	65

1 Úvod

Málokdo si uvědomuje, jak důležité informace statistika poskytuje společnosti. Získaná data z různých šetření nemají téměř žádnou vypovídací schopnost. Proto je nelze spolu porovnávat ať už mezi sebou nebo v mezinárodní sféře. Pro získání určité vypovídací schopnosti se s takto získanými surovými daty musí pracovat dále. K tomu můžeme využít mnoho způsobů a různých metod. Aby bylo možné jednotlivá data porovnávat, musí být získávána stejnými či velice podobnými způsoby šetření a musí být použity stejné metody při výpočtech. Při srovnávání výstupů z různě získaných dat může dojít k určitému zkreslení a informace již nemusí být relevantní pro zásadní rozhodování. To může nastat i při srovnávání výstupů z různých časových intervalů. Často může pomoci i srovnání jednotlivých let v čase.

Ale proč zůstat jen u byznysmenů a obchodních společností. Vždyť se statistikou se setkáváme dnes a denně. Jenom takové zprávy jsou plné různých statistik, ať už se jedná o statistiku nehodovosti nebo o preference občanů před volbami. Každý si v získaných informacích nemusí najít to, co hledá, ale může s nimi dále pracovat a vycházet z nich. Možná pro někoho statistika představuje jenom čísla, ale když se rozhlédneme kolem sebe, zamysleme se nad tím, kde všude statistika číhá.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem této práce je srovnání příjmů a výdajů domácností České republiky v letech 2006 – 2016. Dále také poukázat na vývoj konkrétních položek v čase a ukázat jejich meziroční vývoj.

2.2 Metodika

Ke zpracování teoretické části jsou použity především dostupné publikace a také informace z různých internetových stránek. Potřebná data v praktické části této práce jsou získána z Českého statistického úřadu.

3 Teoretická východiska

Pro lepší pochopení a lepší orientaci tato diplomová práce začíná definicemi základních pojmů.

3.1 Základní pojmy

3.1.1 Analýza

Analýza neboli česky rozbor je metoda, která postupuje od abstraktního celku ke konkrétní části. Jedná se o rozdělování souboru na jednotlivé části. Dle uvedeného zdroje¹ je analýza popisována jako metoda poznávání objektů, jevů a procesů, kterou se poznávaný objekt dekomponuje na jeho jednotlivé části, a zjišťují se vzájemné vztahy.

3.1.2 Příjem

Existuje mnoho definic tohoto pojmu. Například v účetnictví se musí příjem rozlišovat od výnosů. Kdy tedy dle Učebnice účetnictví pro střední školy a veřejnost uvedené ve zdrojích jsou příjmy přijaté peníze v pokladně nebo na bankovním účtu za provedené práce a služby, za prodané výrobky a zboží. Oproti tomu výnosy jsou výkony vyjádřené v peněžních jednotkách. V rámci této práce však postačí následující definice. Jedná se o každou přijatou hodnotu vyjádřenou peněžními jednotkami. Tyto příjmy zahrnují příjmy ze závislé činnosti, z podnikání, sociální příjmy a příjmy ostatní.

3.1.3 Výdaj

Výdaj je opak příjmu. I tady lze tento pojem různě definovat. Například v účetnictví se rozlišuje pojem výdaje a náklady. Kdy výdaje jsou úbytky peněz v pokladně nebo na bankovním účtu dle stejného zdroje. Náklad je spotřeba hospodářských prostředků, cizích výkonů nebo práce zaměstnanců. V rámci této práce postačí následující definice. Jedná se tedy o všechny poskytnuté hodnoty vyjádřené v peněžních jednotkách. Zahrnují se do nich výdaje spotřebního i nespotebního charakteru.

¹ zdroj andromedia.cz

3.2 Způsoby zjišťování údajů o příjmech a výdajích domácností

Údaje o příjmech a výdajích lze zjišťovat třemi následujícími základními metodami.

3.2.1 Metoda zapisování

Jedná se o metodu, která má písemnou formu a otázky jsou tedy formulovány dopředu. Tato metoda je nákladná, ale má velký vypovídací přínos. Respondent věrněji odpovídá na otázky, má pocit větší anonymity. Český statistický úřad praktikuje tuto metodu pomocí tzv. Deníků zpravodajské domácnosti, viz kapitola Získávání údajů.

3.2.2 Metoda dotazování

Tato metoda je méně nákladná než předchozí metoda, protože se jedná o ústní formu rozhovoru. Data jsou získávána rychleji, ale jejich vypovídací hodnota nemusí odpovídat skutečnosti. Například tazatel položí špatně otázku nebo respondent záměrně poskytne zkreslené informace.

3.2.3 Kombinace obou metod

V praxi se využívá především kombinace obou zmíněných metod. Eliminují se tak jejich nedostatky. Například dotazník je doprovázen pohovorem, ve kterém se kladou stejné otázky ale jiným způsobem.

3.3 Statistické zjišťování údajů

Následující podkapitoly se zabývají popisem tří způsobů, jak lze získat potřebná data od respondentů, především od domácností, kterými se tato práce zabývá.

3.3.1 Mikrocenzusy

Mikrocensus je výběrové šetření prováděné metodou náhodného výběru, jehož účelem bylo získat reprezentativní údaje o úrovni a struktuře příjmů a základní sociálně

demografické charakteristiky členů domácností. Jedná se o data získaná v letech 1992, 1996 a 2002. V roce 1996 se tohoto šetření zúčastnilo cca 28 000 domácností, v roce 2002 to bylo cca 11 000 domácností. Tato šetření byla nahrazena po vstupu do Evropské Unie šetřením Životní podmínky. Vybraná data jsou v příloze číslo 1.

3.3.2 Životní podmínky

(EU-SILC- European Union – Statistics on Income and Living Conditions)

V České republice se toto šetření používá od roku 2005. Z tohoto šetření lze získat informace o příjmovém rozdělení domácností, o způsobu, kvalitě a finanční náročnosti bydlení, o vybavení domácností a o podmínkách dospělých osob, které žijí v jedné domácnosti. Jelikož toto šetření probíhá ve všech členských zemích Evropské Unie a dalších státech², slouží také k mezinárodnímu srovnávání.

Jednotkou tohoto šetření je byt³ a výběr respondentů má dva stupně. V prvním stupni se vybírají z Registru sčítacích obvodů náhodně sčítací obvody. Ve druhém stupni se náhodně vybere 10 bytů, které lze jednoznačně identifikovat adresou.

Jedná se o šetření založené na čtyřletém období trvání a každý rok je přibližně čtvrtina dotazovaných⁴ nahrazena novými.

Dotazník se skládá ze čtyř částí. Dotazování za byt je určeno ke shromáždění informací demografické charakteristiky všech osob žijících v bytě. Dotazování za hospodařící domácnost je druhou částí dotazníku. Zde jsou zjišťovány informace týkající se nákladů na bydlení, vybavenosti domácností a také finanční situace domácností. Třetí část se týká všech osob žijících v domácnosti, kterým je 16 a více let. Zde se zjišťuje ekonomická aktivita konkrétních osob a zhodnocení zdravotního stavu. Čtvrtou část tvoří dotazník, který má každý rok jiné specifické téma, jak ukazuje následující tabulka č. 1.

² Island, Norsko, Švýcarsko, Makedonie, Srbsko a Turecko

³ nejmenší existující jednotka v ČR

⁴ Ti, kterým skončil čtyřletý cyklus.

Dotazník

Rok	Téma
2005	Mezigenerační přenos chudoby a znevýhodnění
2006	Sociální participace
2007	Bydlení
2008	Zadluženost domácností
2009	Materiální deprivace
2010	Sdílení finančních prostředků v domácnosti a rozhodování o nakládání s nimi
2011	Mezigenerační přenos chudoby a znevýhodnění
2012	Bydlení
2013	Well-being (Životní pohoda)
2014	Materiální deprivace
2015	Sociální a kulturní participace
2016	Přístup ke službám
2017	Zdraví a zdraví dětí; zadluženost domácností
2018	Well-being (Životní pohoda)
2019	Mezigenerační přenos chudoby a znevýhodnění

Tabulka 1: Dotazník

Zjišťování těchto údajů provádí Český statistický úřad pomocí dvou metod. Jedná se o metody PAPI a CAPI. V metodě PAPI (Paper and Pencil Interview) se používají klasické papírové dotazníky. Metoda CAPI (Computer Assisted Personal Interview) používá moderní výpočetní techniku (notebooky, tablety,...), a tak jsou odpovědi zaznamenávány do elektronického dotazníku. Tato metoda je vhodná především pro mladé lidi, kteří si s touto technologií rozumí.

Nevýhodou těchto šetření je neochota respondentů poskytovat o sobě jakékoliv údaje ke statistickým účelům. Nicméně Český statistický úřad uvádí, že celková vyšetřenost se pohybuje okolo 80 %.

3.3.3 Statistika rodinných účtů

Tato statistika poskytuje informace o příjmech, výdajích a především o struktuře spotřeby domácností a jejich charakteristiku. Informace zjištěné na základě této statistiky se využívají i pro mezinárodní srovnávání.

V České republice toto šetření probíhá již od roku 1957 a má tedy velkou tradici. V roce 2016 proběhla významná reforma, která se týkala zavedení náhodného výběru domácnosti ke zjišťování potřebných dat.

Jedná se o šetření, které probíhá každoročně a po celý rok. Toto šetření se dělí na dva soubory. Základní soubor čítá 3000 domácností vybraných kvótním výběrem. Doplňkový výběr pracuje se 400 nízkopříjmovými domácnostmi. Od roku 2011 se doplňkový soubor do tohoto šetření již nezahrnuje.

Jednotkou souboru je hospodařící domácnost, jedná se o soubor osob, které bydlí společně a které se podílejí na úhradě základních výdajů. Především se jedná o rodinu, ale může to být i jednotlivá osoba.

Dříve se kvóty stanovovaly pomocí výsledků mikrocenzu a výsledků Sčítání lidu, domů a bytů⁵. V současnosti stanovení kvót vychází právě z výsledků šetření Životní podmínky.

3.3.3.1 Výběr domácností

Do roku 2005 byly pouze tři výběrové znaky. Jednalo se především o sociální skupinu domácnosti,⁶ čistý peněžní příjem na osobu a počet dětí nebo počet členů a pohlaví.

Od roku 2006 soubor obsahuje již všechny typy domácností (domácnosti nezaměstnaných, domácnosti důchodců s ekonomicky aktivními členy a domácnost bez aktivních členů) a do výběrových znaků byly zahrnuty i velikost obce a druh domu. Soubor se tak přiblížil daleko více skutečnosti.

⁵ Jedná se o výběrový znak velikosti obce a druhu domu.

⁶ Určovala se podle osoby stojící v čele domácnosti.

3.3.3.2 Rozdělení domácností

Domácnosti se rozdělují podle toho, kdo stojí v jejím čele. V úplných rodinách je osobou v čele muž, v neúplných rodinách většinou rodič. V nerodinných domácnostech se za osobu v čele považuje ta, která dosahuje nejvyššího příjmu. Toto se dále třídí dle postavení osoby v čele domácnosti v zaměstnání i podle vzdělání. Objevují se zde i domácnosti s ekonomicky neaktivní osobou v čele. U těchto domácností se dále uvádí, jestli je v domácnosti jiná osoba ekonomicky aktivní, případně zda v čele domácnosti je důchodce.

3.3.3.3 Získávání údajů

Každá domácnost v souboru vyplňuje tzv. Deník zpravodajské domácnosti. Do něj se zapisují veškeré příjmy a výdaje všech členů domácnosti. Ten obdrží při schůzce s pracovníkem krajské správy ČSÚ, zároveň se tento pracovník dotazuje na data o domácnosti, jejích členech atd. Samotný deník má 5 částí (okruhů). Podrobnější členění je uvedeno v tabulce č. 2. Výdaje se třídí dle klasifikace CZ-COICOP.

SLOŽENÍ DENÍKU

Peněžní zůstatky domácnosti	
Složení domácnosti	
Peněžní příjmy	Peněžní příjmy z hlavního zaměstnání Příjmy z nemocenského pojištění a sociálního zabezpečení Ostatní příjmy z pracovní činnosti Ostatní peněžní příjmy a vybrané úspory
Peněžní vydání	Potraviny a nealkoholické nápoje Alkoholické nápoje, tabák Odívání a obuv Bydlení, voda, energie, paliva Bytové vybavení, zařízení domácnosti Zdraví Doprava Pošty a telekomunikace Rekreace a kultura Vzdělávání Stravování a ubytování Ostatní zboží a služby Daně, splátky půjček a jiná vydání Nákup zboží v cizině

	Stavební potřeby a služby
	Hospodářské a pěstitelské potřeby, domácí a hospodářská zvířata
Naturální osobní spotřeba a naturální vydání	Potraviny a nápoje
	Bezplatné stravování
	Průmyslové zboží a služby

Tabulka 2: Složení deníku

3.4 Klasifikace individuální spotřeby podle účelu

(CZ-COICOP - Classification of Individual Consumption by Purpose)

Tato klasifikace se využívá nejen při tvoření statistik, ale je součástí národních účtů, přehledů indexů spotřebitelských cen a dalších. Dělí se na 3 oddíly, a to domácnosti, neziskové instituce a vládní instituce. Značení má 3stupně. 1. stupeň zahrnuje oddíl a má k dispozici dvoumístný numerický kód. Ve 2. stupni se nachází skupina, která má k dispozici jedno numerické místo. Ve 3. stupni je třída, která má taktéž jedno numerické místo.

Klasifikace individuální spotřeby podle účelu má 14 oddílů, 58 skupin a 157 tříd. V následující tabulce č. 3 je zobrazeno všech 14 oddílů. Pro zjednodušení se v této diplomové práci spotřební výdaje rozlišují pouze pomocí oddílů a využívá se pouze prvních dvanáct oddílů.

Oddíly klasifikace CZ-COICOP

potraviny a nealkoholické nápoje
alkoholické nápoje, tabák a narkotika
odívání a obuv
bydlení, voda, energie, paliva
bytové vybavení, zařízení domácnosti, opravy
zdraví
doprava
pošty a telekomunikace
rekreace a kultura
vzdělávání
stravování a ubytování

ostatní zboží a služby
výdaje neziskových institucí
výdaje vládních institucí

Tabulka 3: Oddíly klasifikace CZ-COICOP

3.5 Časové řady

Aby měly takto získané informace nějakou vypovídací schopnost, musí být zpracovávány statistickými metodami. V této práci bude použita metoda časových řad.

V literatuře Statistika pro ekonomy je časová řada definována jako posloupnost věcně a prostorově srovnatelných pozorování, která jsou jednoznačně uspořádána z hlediska času ve směru od minulosti k přítomnosti.

Dle této publikace časové řady dělíme následně.

3.5.1 Dělení časových řad

3.5.1.1 Podle rozhodného časového hlediska

Intervalové a okamžikové

Intervalová časová řada je taková řada, jejíž velikost závisí na délce intervalu, za který je sledována. Nelze porovnávat data, která jsou v různých intervalových délkách například čtvrtletní výkazy s ročními a podobně.

Okamžiková časová řada se vztahuje k určitému okamžiku (konkrétnímu datu). Jedná se o data, která, nemají velkou vypovídací hodnotu. Je lepší z těchto dat tvořit například průměry atd.

3.5.1.2 Podle periodicity

Krátkodobé časové řady a roční časové řady

O krátkodobých časových řadách se hovoří tehdy, když délka této řady nepřesáhne 1 rok. K nejvyužívanějším krátkodobým časovým řadám lze přiřadit měsíční.

Roční časové řady lze využít při tvorbě časové řady ročních hodnot HDP.

3.5.1.3 Podle druhu sledovaných ukazatelů

Primární a sekundární

Primární ukazatele lze zjišťovat přímo. Tyto ukazatele se nemusí vypočítávat, jsou uvedeny v dokumentech. Například se jedná o počet zaměstnanců nebo o stavu zásob na skladě.

Abychom získali sekundární ukazatele, musí se nejprve vypočítat z primárních ukazatelů. Jedná se například o produktivitu práce, obrátkovost zboží a podobně.

3.5.1.4 Podle způsobu vyjádření údajů

Naturální a peněžní

Naturální jednotky jsou takové, které jsou vyjádřeny jinými měrnými jednotkami. Mezi takovéto jednotky patří například kilogram, litr, centimetr atd. Naturální jednotky mají menší vypovídací schopnost.

Ekonomické ukazatele se vyjadřují v peněžních jednotkách. V této práci je používána pouze tuzemská měna.

3.5.2 Srovnatelnost dat

Než přistoupíme k testování dat statistickými metodami, je nutné zkontrolovat, zda údaje jsou srovnatelné ze tří pohledů. Nejprve z pohledu věcné srovnatelnosti. Zde se zabýváme tím, zdali získaná data byla získávána nebo počítána stejnou metodou, například když společnost změní způsob zjišťování těchto údajů. Již nelze dále tyto údaje mezi sebou relevantně srovnávat.

Druhým pohledem je srovnatelnost prostorová. Zde je důležité, aby srovnávané údaje byly ze stejného geografického území. Například Česká republika, Středočeský kraj, Jihomoravský kraj.

Poslední pohled je srovnatelnost časová. Získaná data by měla být ze stejných intervalů. Nemůžou se srovnávat data měsíční s ročními a čtvrtletními a podobně.

Dalším typem pohledu je cenová srovnatelnost. Zde je nutné dbát, v jakých cenách se časové řady sestavují. Jedná se o dva způsoby. Prvním způsobem je použití běžných tedy aktuálních cen a druhým způsobem jsou ceny stálé, které jsou vázané k určitému datu.

3.5.3 Identifikace modelu

Modely můžeme rozdělit na jednorozměrné a vícerozměrné modely. Jednorozměrné modely mají tři způsoby zobrazení.

3.5.3.1 Box-Jenkinsova metoda

V této metodě je nejdůležitějším prvkem časové řady náhodná složka. Zde můžou být prvky náhodné složky korelovány, což v klasickém modelu, který je zmíněn níže, není žádoucí. Používá se zde korelační analýza a autoregresní modely, které umožňují zkoumat závislosti mezi pozorováními. Tuto metodu je vhodné využívat při delších časových řadách. Umožňuje modelaci časových řad s velkou mírou trendové složky nebo složky sezónního charakteru.

3.5.3.2 Spektrální analýza

Tato metoda je založena na frekvenci časové řady. Pomocí ní lze najít významné složky opakujícího se chování. Zde se především používá Fourierova analýza.

3.5.3.3 Klasický model

Jedná se pouze o popis situace. Rozkládá časovou řadu na čtyři části, avšak není to podmínka. Jedná se o trendovou složku, sezónní složku, cyklickou složku a složku náhodnou. Tvar rozkladu může být aditivní nebo multiplikativní. V praxi se spíše využívá tvar aditivní.

Sezónní složka

Jedná se o jev spojený většinou se střídáním se ročních období, ale i jinými podněty jako jsou zvyky. Vždy je patrná pravidelně se opakující odchylka od trendu. Důležité je, že se tento jev opakuje pravidelně a každý rok.

Cyklická složka

Naopak je tomu u cyklické složky. Zde je periodičita delší než jeden rok a je nepravidelná. Jedná se o kolísání v dlouhodobém vývoji například recese v ekonomice.

Náhodná složka

Zaznamenávají se zde drobné příčiny, které nesouvisí s předešlými složkami a také s trendovou složkou. Tato složka by měla být v ideálním případě stochastická (náhodná). Také zahrnuje chyby měření a chyby ve zpracování dat.

Trendová složka

Tato část je pro časové řady nejdůležitější. Jedná se o tendenci dlouhodobého vývoje hodnot. Každá časová řada má nějaký trend. Existují tři způsoby. Jsou to tendence klesající, rostoucí nebo konstantní.

Trendová složka má své trendové funkce. Podle literatury Statistika pro ekonomy je v praxi využíváno následujících šest funkcí. Jedná se o lineární trend, parabolický trend, exponenciální trend, modifikovaný exponenciální trend, logistický trend a o Gompertzovu křivku.⁷

⁷ Jedná se o nesymetrickou S-křivku.

4 Vlastní práce

Praktická část této práce se zabývá samotnou analýzou prováděnou od roku 2006 do roku 2016. V tomto období byly potřebné údaje získávány stejnou metodou, a tak jsou tato data srovnatelná věcně, prostorově i časově. Nicméně v roce 2016 se Český statistický úřad připravoval na přijetí evropského nařízení IESS⁸ týkajícího se šetření na základě náhodného výběru. Dosud se zjišťovala data pomocí kvótního výběru. Z tohoto důvodu nebyly zpracovány některé údaje, se kterými se zde pracuje. Podkladová data jsou uvedena v příloze 4.

4.1 Rok 2006

4.1.1 Ekonomická situace v České republice

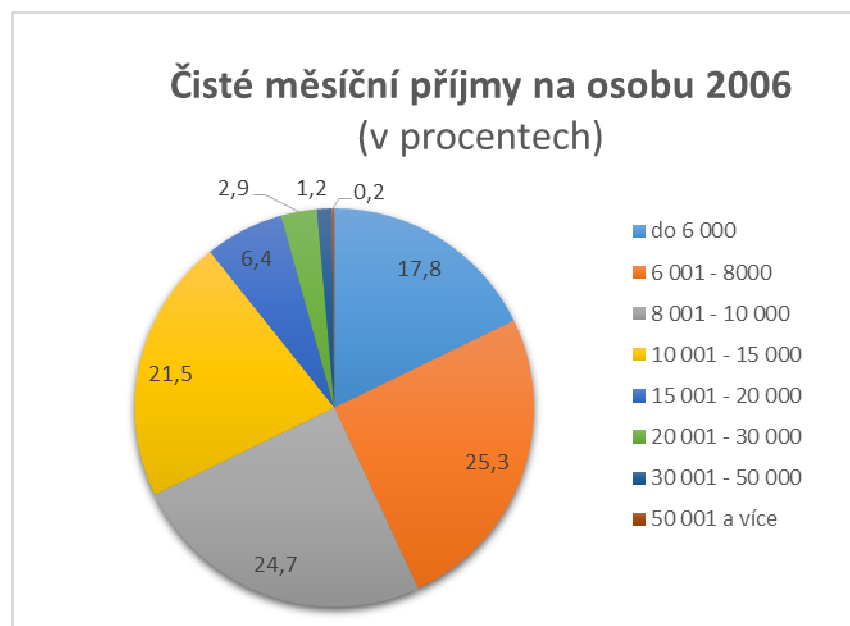
Příjmy státního rozpočtu činily 889 391 799 000 Kč. V tomto roce byl schodek státního rozpočtu ve výši 83 709 966 000 Kč. Nejvyššími příjmy byly příjmy daňové. Příjmy z rozpočtu Evropské unie činily 56 919 968 000 Kč. V tomto roce HDP rostlo o 6,9 %. Míra nezaměstnanosti činila 7,1 % a průměrná hrubá měsíční mzda byla 19 447 Kč. Míra inflace byla 2,5 %. Přesné hodnoty jsou zobrazeny v příloze tabulce AAA.

4.1.2 Příjmy a výdaje domácností

Z údajů Českého statistického úřadu vyplývá, že průměrný počet členů na domácnost v tomto roce činil 2,52 jedinců. Z toho největší díl patří jedincům, kteří pracují. Naopak nejmenší část tvoří nezaměstnaní. Dále je data udávají, že největší část dotazovaných tvoří rodiny úplné.

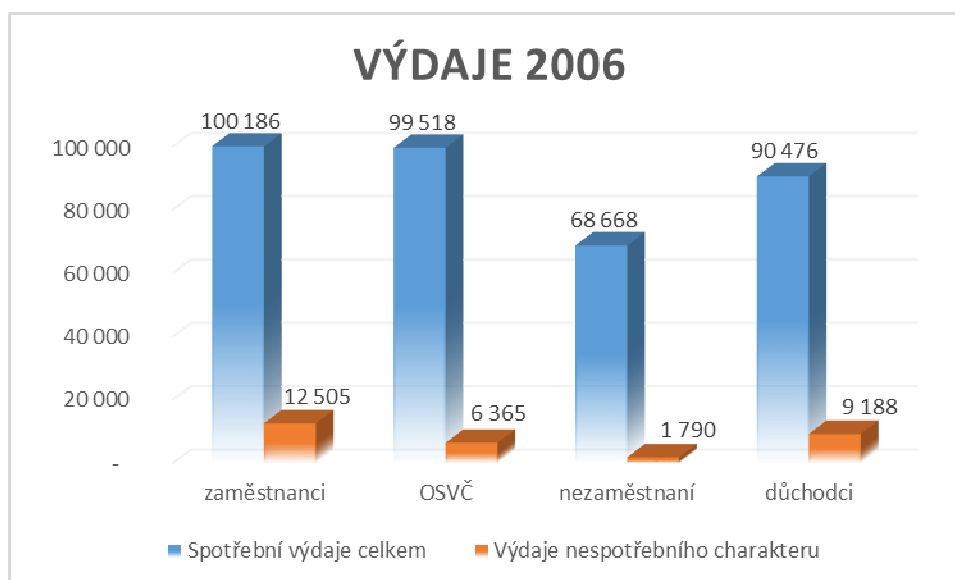
V tomto roce činily čisté roční peněžní prostředky 109 059 Kč na osobu. Měsíční příjem na osobu se v tomto roce pohyboval nejčastěji od 6 001 Kč do 8 000 Kč, viz následující graf číslo 1.

⁸ Ingrated European Social Statistics – Integrovaná evropská sociální statistika

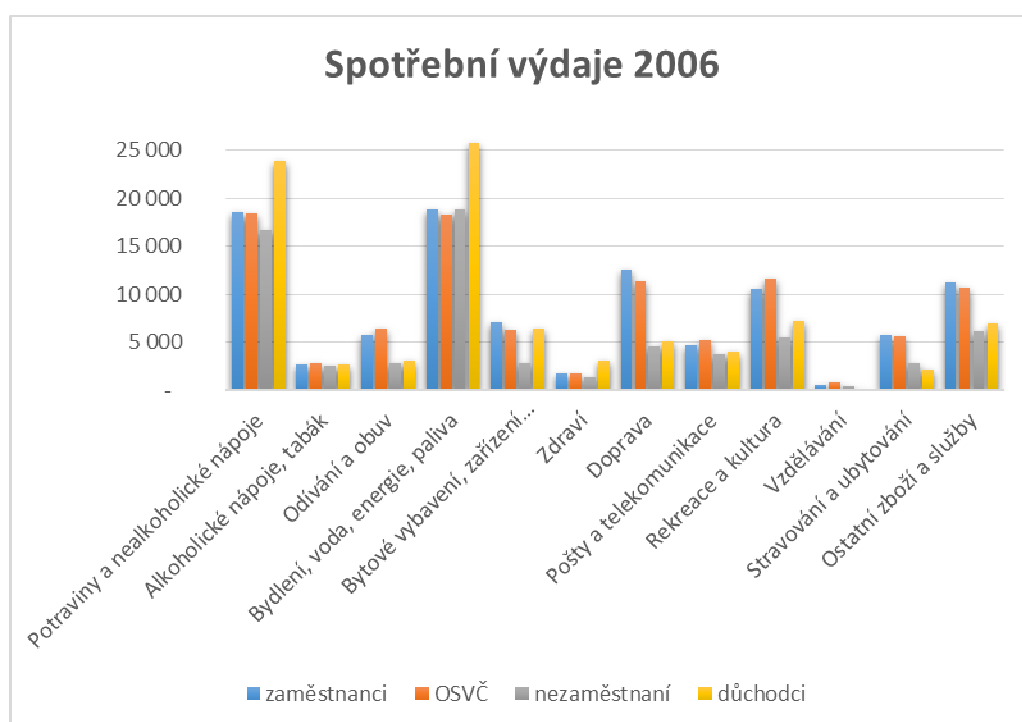
Graf 1: Čisté měsíční příjmy na osobu 2006

Graf č. 2 Výdaje 2006 porovnává velikost výdajů spotřebního a nespotřebního charakteru v jednotlivých typech domácností. Nespotřební výdaje jsou takové výdaje, které domácnost použije například na pořízení, rekonstrukci domu či bytu, nákup cenných papírů nebo výdaje na soukromé podnikání. Nejvyšší spotřební výdaje jakožto i výdaje nespotřebního charakteru mají zaměstnanci. Výrazně nejnižší výdaje mají domácnosti nezaměstnaných.

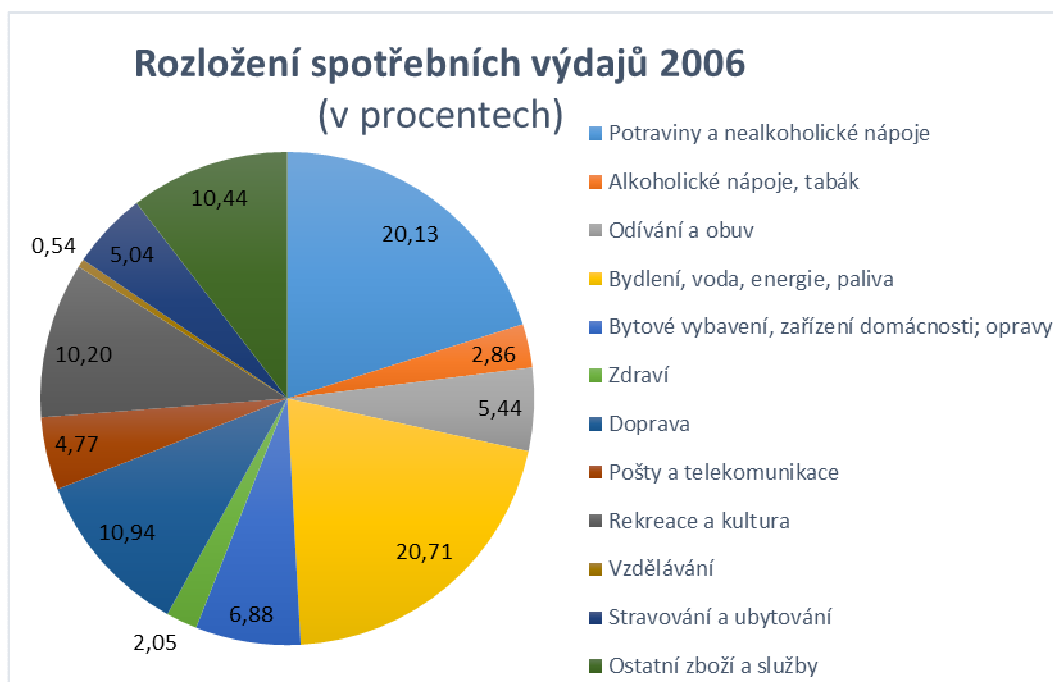
Graf 2: Výdaje 2006

Následující graf číslo 3 ukazuje velikost výdajů jednotlivých složek spotřebních výdajů v jednotlivých typech domácností. Jak je patrné, největší podíl představují pro všechny domácnosti složky Potraviny a Bydlení a to i v celém sledovaném období. V tomto roce důchodci vydali výrazně více peněz na potraviny a bydlení ze všech. Domácnosti zaměstnanců a OSVČ vydaly nejvíce peněz také za potraviny a bydlení ale v oblastech odívání, dopravy, kultury mají daleko větší výdaje než ostatní sledované skupiny.

Graf 3: Spotřební výdaje 2006

Z následujícího grafu číslo 4 je patrné, že v tomto roce tvoří největší podíl na spotřebních výdajích položky Potraviny a Bydlení. Celkově tyto položky tvoří přes 40 % celkových výdajů určených na spotřebu. Položky Doprava, Rekreace a kultura a také Ostatní zboží a služby tvoří 30 % spotřebních výdajů. Nejméně spotřebních výdajů domácností tvoří výdaje na vzdělávání.

Graf 4: Rozložení spotřebních výdajů 2006

4.2 Rok 2007

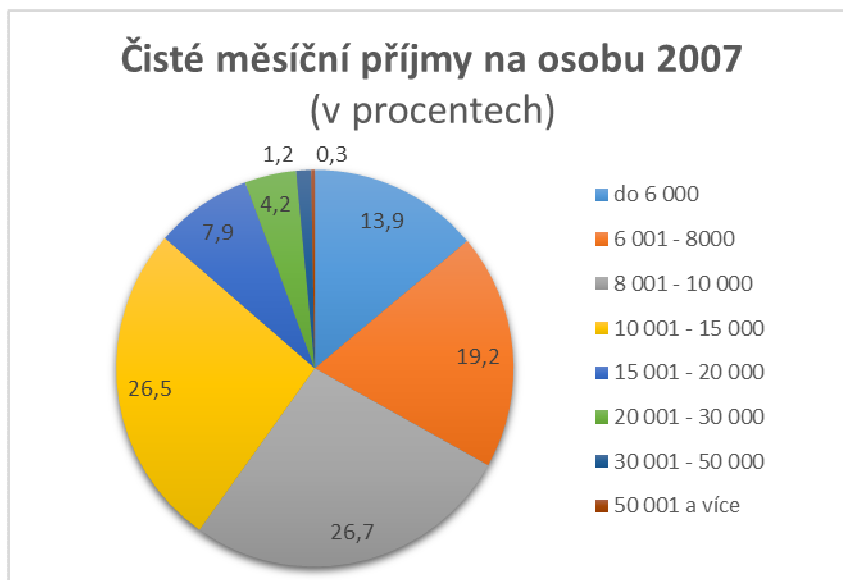
4.2.1 Ekonomická situace v České republice

V tomto roce příjmy do státního rozpočtu činily 949 47 420 000 Kč. Rozpočtový schodek meziročně vzrostl o více než 9 % a byl ve výši 91 300 000 000 Kč. Co se týká růstu HDP, byl rok 2006 pro naši ekonomiku příznivější. V roce 2007 růst HDP činil pouze 5,6 % (vztaženo pouze k roku 2006). Tento růst byl druhým nejvyšším růstem ve sledovaném období. Míra nezaměstnanosti byla ve výši 5,3 % a průměrná hrubá měsíční mzda byla ve výši 20 927 Kč. Míra inflace stoupla v tomto roce o 0,3 procentní body. Přesné hodnoty jsou zobrazeny v příloze tabulce AAA.

4.2.2 Příjmy a výdaje domácností

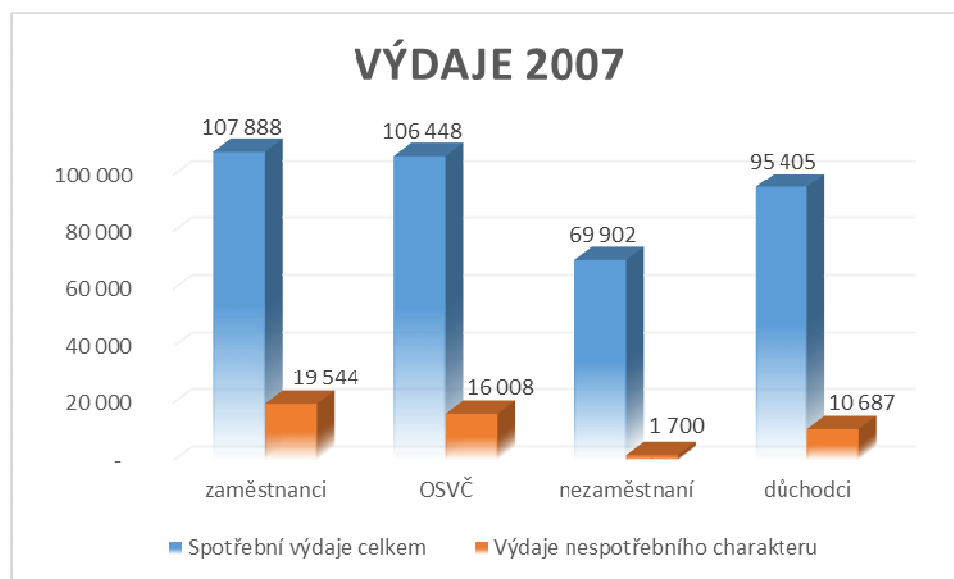
V tomto roce se dle Českého statistického úřadu průměrný počet členů na domácnost nezměnil a zůstal ve stejné výši jako rok předešlý, tedy 2,52 jedinců. Z toho nejvíce bylo členů pracujících. Naopak nejmenší část tvoří nezaměstnaní. Dále data udávají, že největší část dotazovaných tvoří rodiny úplné.

V tomto roce činily čisté roční peněžní prostředky 118 027 Kč na osobu, což činí 10 % meziroční nárůst. Měsíční příjem na osobu se pohyboval nejčastěji v rozmezí od 8 001 Kč do 15 000 Kč, viz následující graf č. 5.

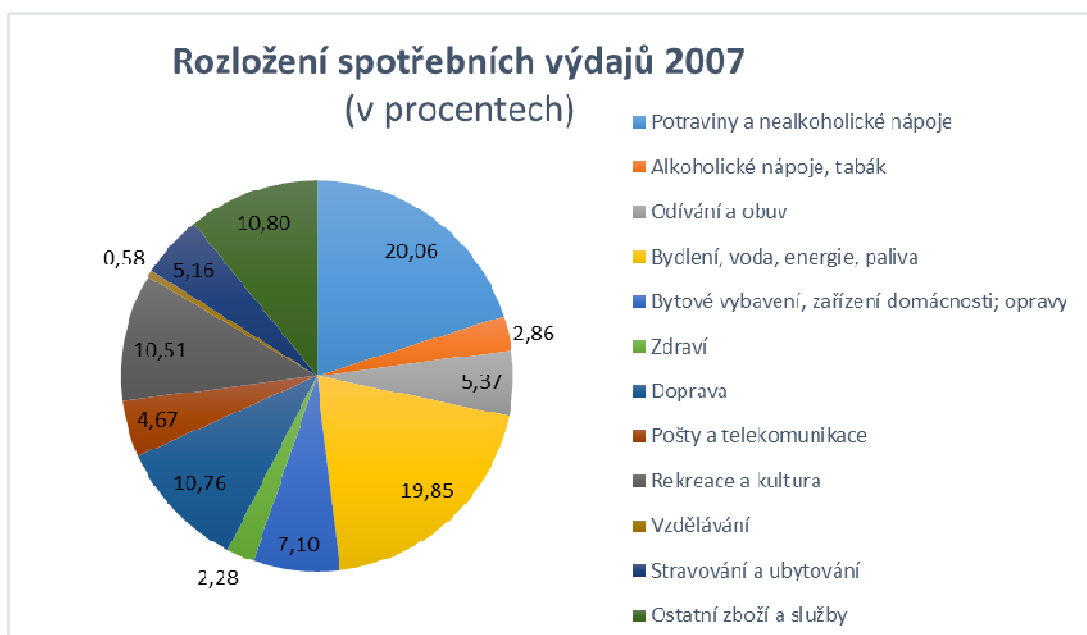
Graf 5: Měsíční příjmy na osobu 2007

Graf č. 6 ukazuje porovnání výdajů spotřebního a nespotebního charakteru v jednotlivých typech domácností. V tomto roce se zvýšily náklady nespotebního charakteru u zaměstnanců o 7 039 Kč a u OSVČ se jedná o nárůst ve výši 9 643 Kč. U zbylých dvou typů tento nárůst nebyl tolik markantní. Spotřební výdaje vzrostly u zaměstnanců o 7 702 Kč, u OSVČ o 6 930 Kč, u nezaměstnaných o pouhých 1 234 Kč a u důchodců o 4 929 Kč.

Graf 6: Výdaje 2007

Následující graf číslo 7 ukazuje rozložení spotřebních výdajů všech typů domácností. Výdaje na potraviny se prakticky nezměnily, ale výdaje na bydlení se o 1 procentní bod oproti roku 2006 snížily a klesly tak pod hodnotu 20 %. Výdaje domácností za položku Bytové vybavení a zařízení domácnosti překročily 7 % podíl na spotřební výdaje. Meziročně se zvýšily o 0,2 procentního bodu. Stejného meziročního růstu dosáhly položka Zdraví a Doprava. Růst o 0,3 procentního bodu dosáhly položky Rekrece a kultura a Ostatní zboží a služby.

Graf 7: Rozložení spotřebních výdajů 2007

4.3 Rok 2008

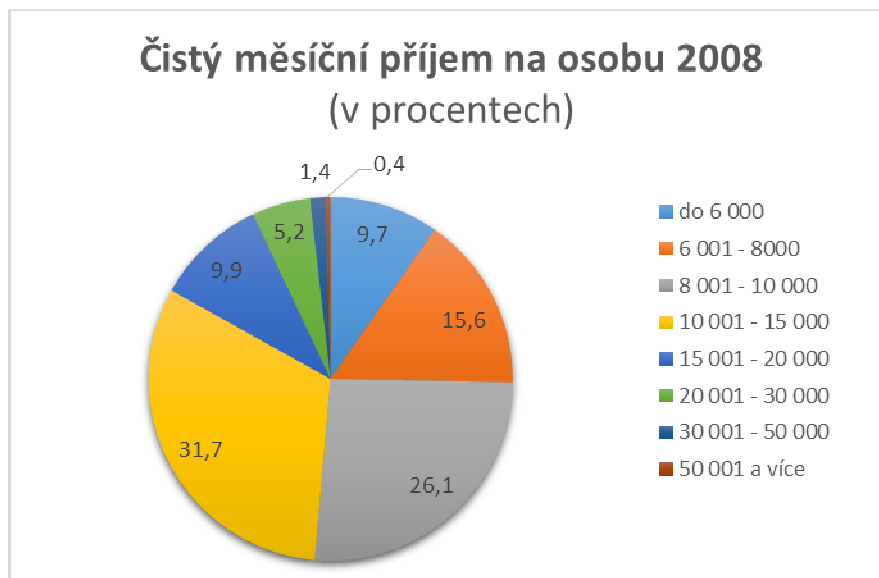
4.3.1 Ekonomická situace v České republice

Příjem státního rozpočtu přesáhl hranici jednoho bilionu korun. Z toho příjmy z rozpočtu EU tvořily přes 70 miliard. Státní schodek se oproti roku minulému snížil o téměř 23 %. Výdaje vzrostly meziročně o téměř 6,5 %. HDP v tomto roce drží svoji klesající tendenci, protože se na něm začíná projevovat vliv hospodářské krize. Míra nezaměstnanosti činila v tomto roce 4,4 % a oproti roku 2007 se snížila skoro o 1 procentní bod. Hrubá měsíční mzda meziročně vzrostla o více než 8 %. Míra inflace rapidně vzrostla na úroveň 6,3 %.

4.3.2 Příjmy a výdaje domácností

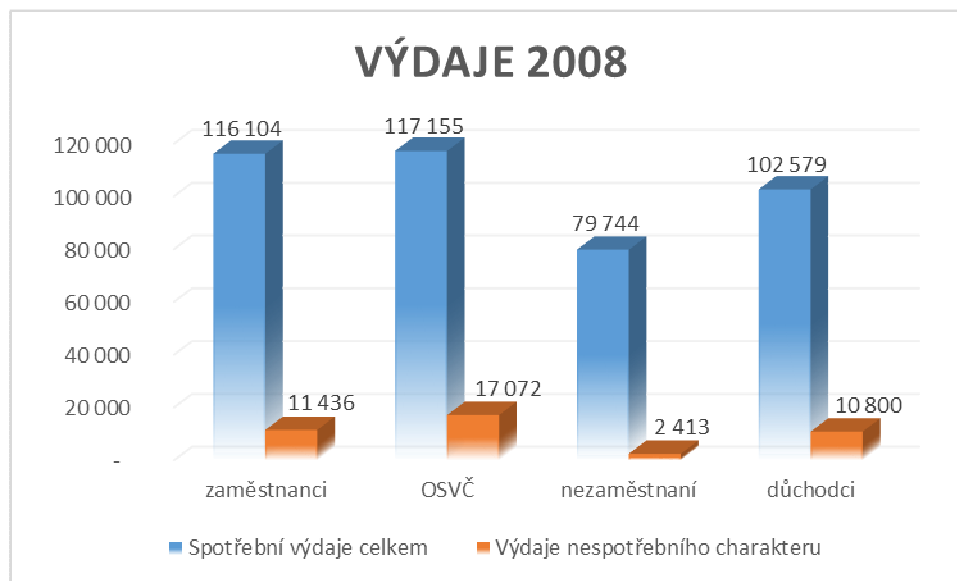
V tomto roce byl průměrný počet členů na domácnost ve velikosti 2,51 jedinců. Největší část tvoří pracující. Ve složení domácností podle jejich typu vévodí úplné rodiny, které tvoří 63 % respondentů.

Průměrné roční čisté peněžní příjmy na osobu činí 127 956 Kč, což činí meziroční růst téměř 8,5 %. Měsíční příjmy na osobu v domácnosti se nejčastěji pohybují v rozpětí od 10 001 Kč do 15 000 Kč, viz následující graf č. 8.

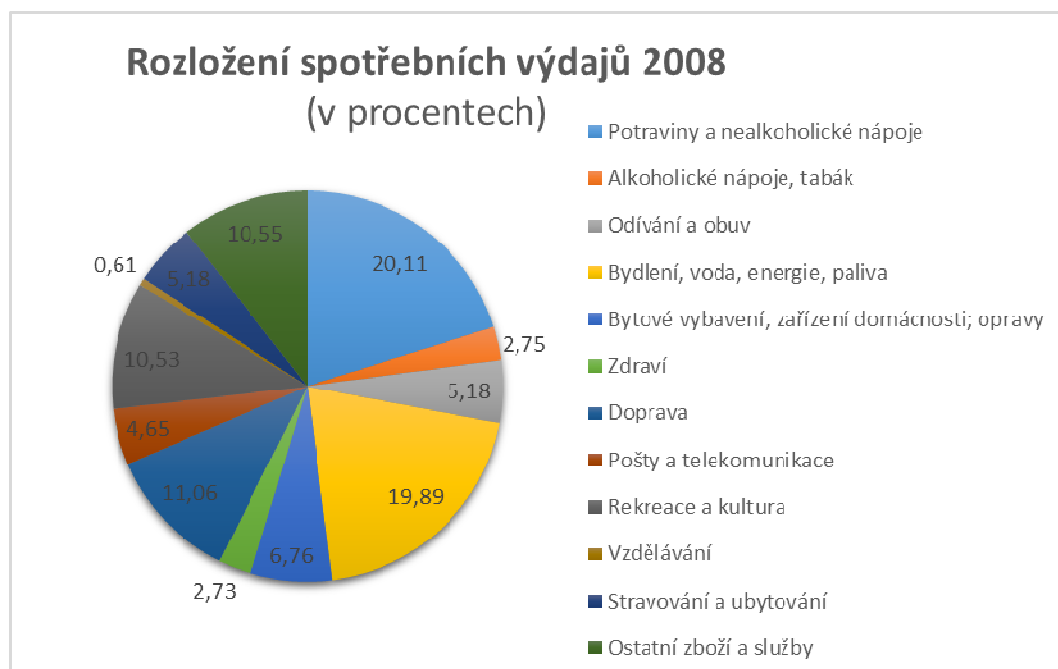
Graf 8: Čistý měsíční příjem na osobu 2008

Oproti roku 2007 se nespoteřební výdaje zaměstnanců snížily o 8 108 Kč. Naopak je tomu u OSVČ a nezaměstnaných, kde se jejich výdaje zvýšily přibližně o 900 Kč. U nezaměstnaných se jedná o zvýšení o 713 Kč. Spotřební výdaje se v domácnostech zaměstnanců zvýšily o 8 216 Kč, u OSVČ dokonce o 10 707 Kč, u nezaměstnaných o 9 842 Kč a u důchodců o 7 174 Kč.

Graf 9: Výdaje 2008

Velký rozdíl spotřebních výdajů je patrný u položek Doprava, Rekreační a kultura a Ostatní zboží a služby, kdy zaměstnanci a OSVČ mají daleko vyšší náklady než nezaměstnaní a důchodci. Následující graf č. 10 ukazuje rozložení spotřebních nákladů všech domácností. Oproti roku minulému se zvýšily výdaje na zdraví o půl procentního bodu. Poměr výdajů na potraviny a bydlení zůstávají ve stejné výši. Výdaje na dopravu stouply meziročně o 0,4 procentního bodu. Naopak o 0,3 procentního body se snížily výdaje na bytové vybavení.

Graf 10: Rozložení spotřebních výdajů 2008

4.4 Rok 2009

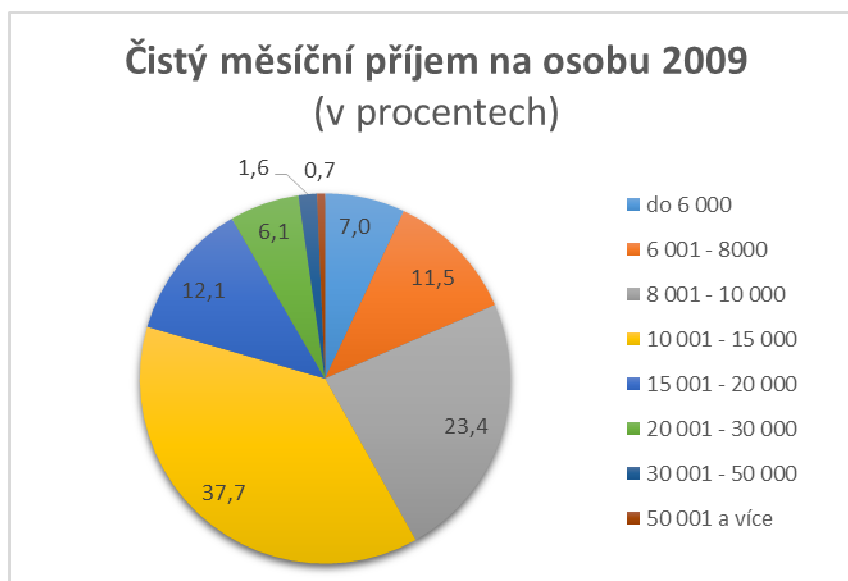
4.4.1 Ekonomická situace v České republice

Státní rozpočet se meziročně zvýšil o 7,5 %, z toho přes 96 miliard tvořily příjmy z rozpočtu EU. Výdaje státního rozpočtu se zvýšily o více než 5 %. V tomto roce se plně projevil vliv hospodářské krize na HDP. Míra nezaměstnanosti v tomto roce vzrostla na 6,7 %. Hrubá měsíční mzda se zvýšila o více než 3 %. Míra inflace klesla na 1 %.

4.4.2 Příjmy a výdaje domácností

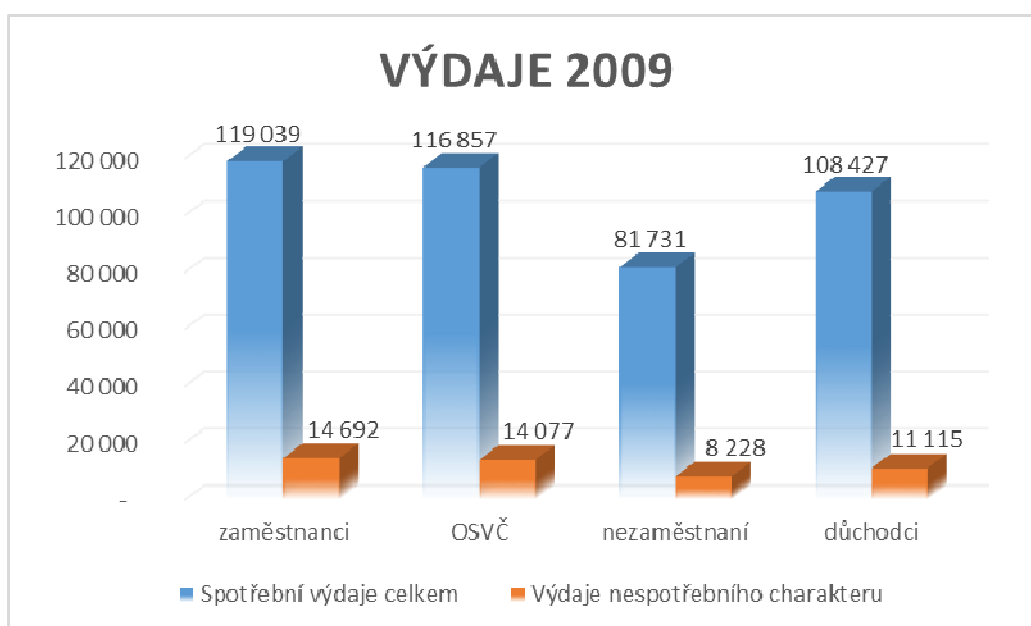
Průměrný počet členů v domácnosti činí 2,51 jedinců. Nejmenší část tvoří nezaměstnaní. Ve složení domácností podle jejich typu vítězí v tomto roce úplné rodiny, které dosahují téměř 64 %.

Průměrné roční čisté peněžní příjmy na osobu se meziročně zvýšily o 9 % a činí tak 139 733 Kč. Přičemž nejčastější měsíční příjem na osobu je v rozmezí 10 001 Kč – 15 000 Kč. Přes 60 % domácností mají tento příjem v rozmezí od 8 001 Kč do 15 000 Kč, viz následující graf č. 11.

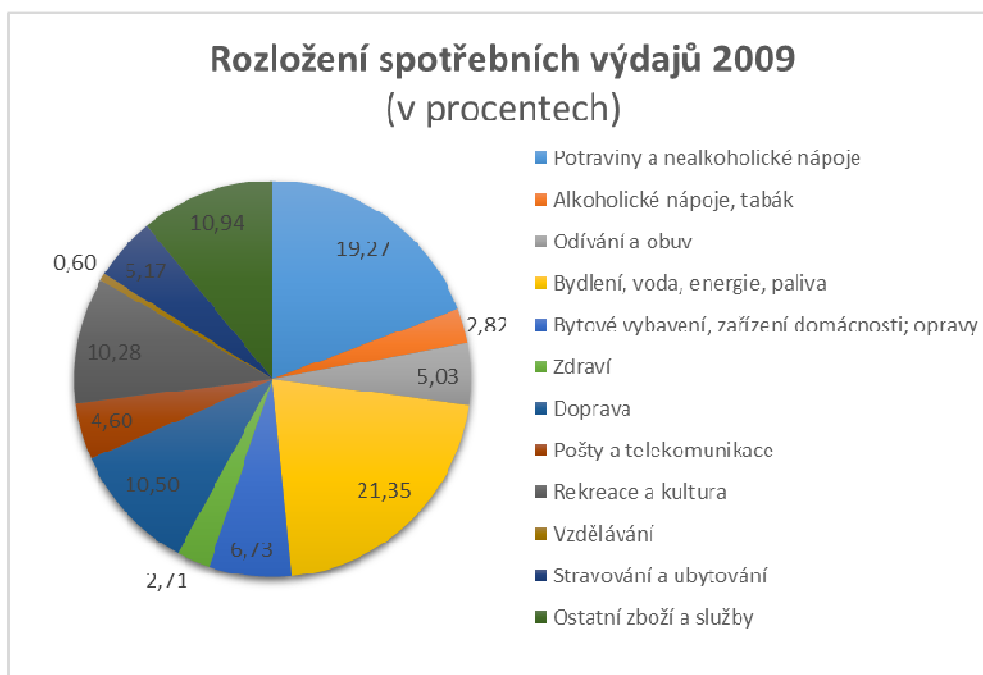
Graf 11: Čistý měsíční příjem na osobu 2009

Oproti předchozímu roku celkové výdaje u OSVČ klesly o 3 293 Kč. Naopak je tomu u nezaměstnaných, kdy jejich celkové výdaje stouply o 7 802 Kč, z toho 5 815 Kč tvořily výdaje nespotební. U zaměstnanců spotřební výdaje vzrostly o 2 935 Kč, nespotební výdaje o 3 256 Kč. Důchodcům vzrostly spotřební výdaje o 5 848 Kč, nespotební výdaje vzrostly pouze nepatrně.

Graf 12: Výdaje 2009

Graf číslo 13 ukazuje rozložení spotřebních výdajů všech domácností. Jak je patrné, výdaje na potraviny klesly téměř o 1 procentní bod a dostaly se tak pod hodnotu 20 %. Naopak je tomu u bydlení. Zde se výdaje zvýšily téměř o 1,5 procentního bodu a přesáhly tak hranici 21 %. V tomto roce klesly meziročně výdaje na dopravu téměř o půl procentního bodu.

Graf 13: Rozložení spotřebních výdajů 2009

4.5 Rok 2010

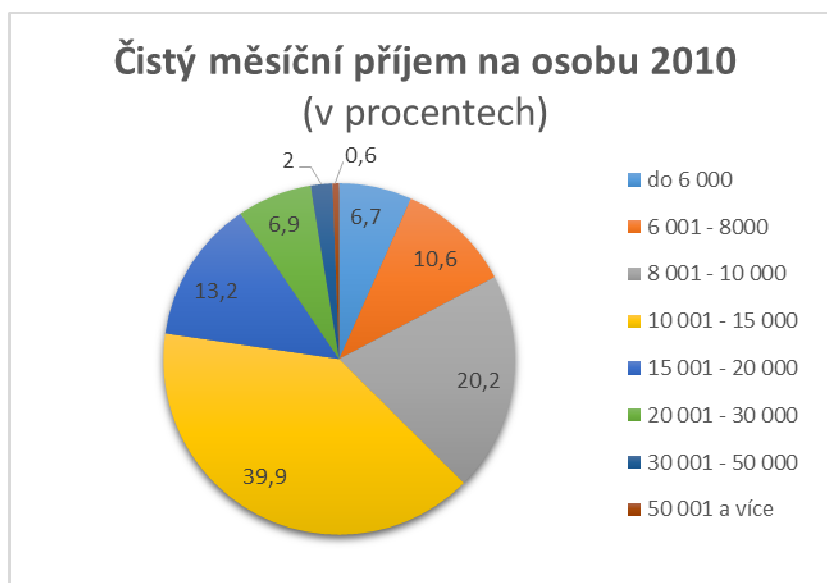
4.5.1 Ekonomická situace v České republice

Příjmy státního rozpočtu se meziročně snížily o 8 %. Příjmy z rozpočtu EU byly v téměř stejné velikosti jako v roce předchozím. Naproti tomu výdaje státního rozpočtu se meziročně zvýšily o více než 1,5 %. Státní schodek se v tomto roce více než ztrojnásobil oproti roku předchozím. Míra nezaměstnanosti byla na úrovni 7,3 %. Hrubá měsíční mzda vzrostla meziročně o 2 %. Míra inflace vzrostla o půl procentního bodu.

4.5.2 Příjmy a výdaje domácností

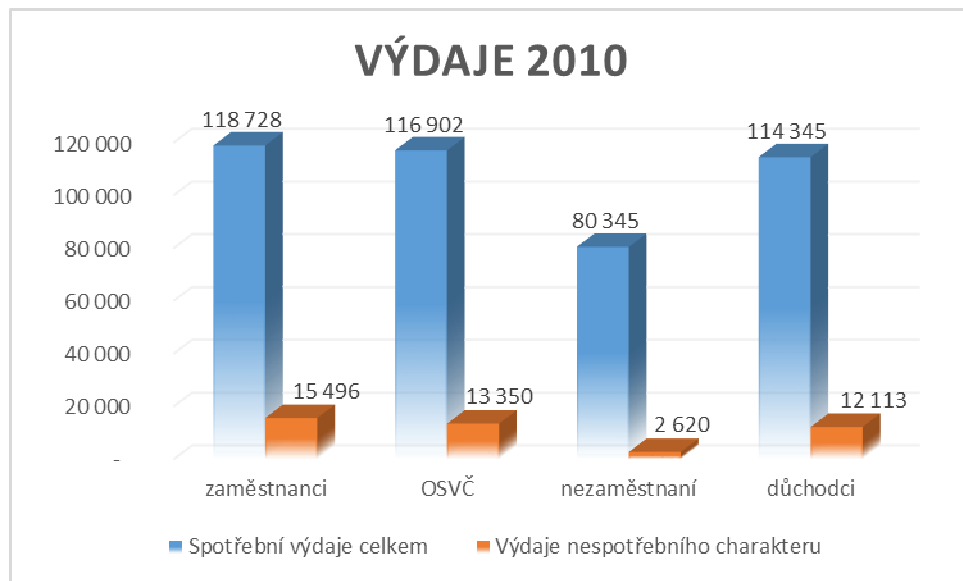
Dle údajů z Českého statistického úřadu činí průměrný počet členů na domácnost 2,51 jedinců. Úplné rodiny již zaujímají přes 64 % respondentů.

Průměrné roční čisté peněžní příjmy na osobu činí 143 118 Kč, což činí meziroční růst o 2 %. Čisté měsíční příjmy na osobu se pohybují nejčastěji v rozmezí od 10 001 Kč do 15 000 Kč, což činí téměř 40%, viz následující graf č. 14.

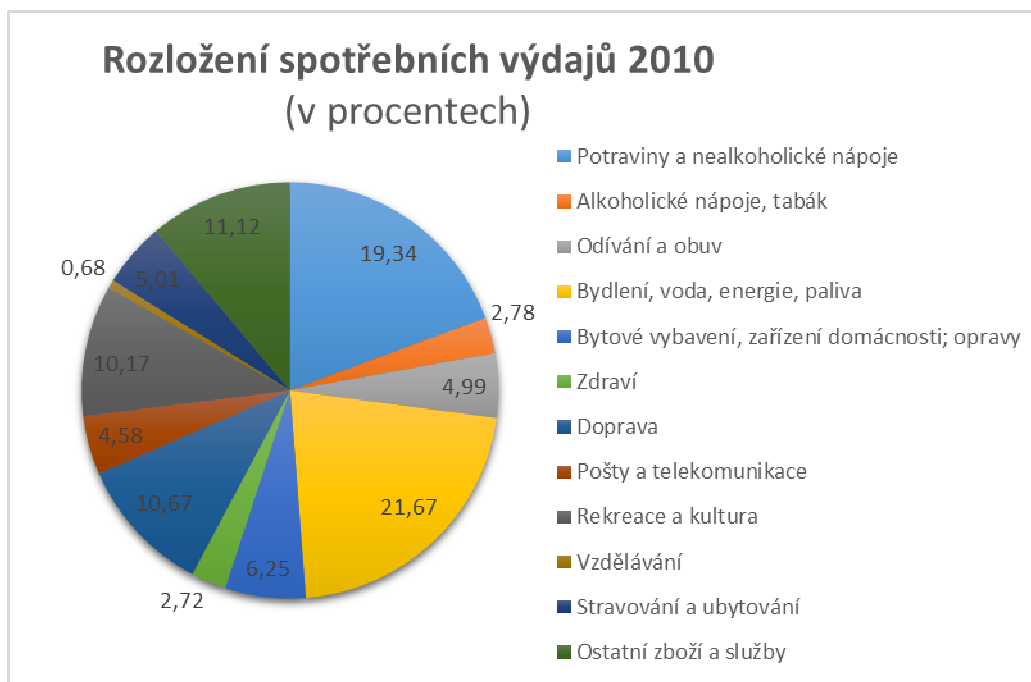
Graf 14: Čistý měsíční příjem na osobu 2010

V tomto roce klesly nespolečenské výdaje nezaměstnaných o 5 608 Kč. Spotřební výdaje důchodců vzrostly o 5 918 Kč a u zaměstnanců tyto výdaje nepatrně klesly. Nejvýrazněji se oproti roku 2009 změnilo pouze spotřební výdajů v domácnostech důchodců. Konkrétně se zvýšily o 5 918 Kč.

Graf 15: Výdaje 2010

Následující graf č. 16 ukazuje, že výdaje na potraviny a bydlení mají stejné rozložení jako z roku 2009. Větší nárůst byl zaznamenán u položky Ostatní zboží a služby. Jedná se o nárůst téměř půl procentního bodu. Stejného růstu dosáhla také položka Bytové vybavení.

Graf 16: Rozložení spotřebních výdajů 2010

4.6 Rok 2011

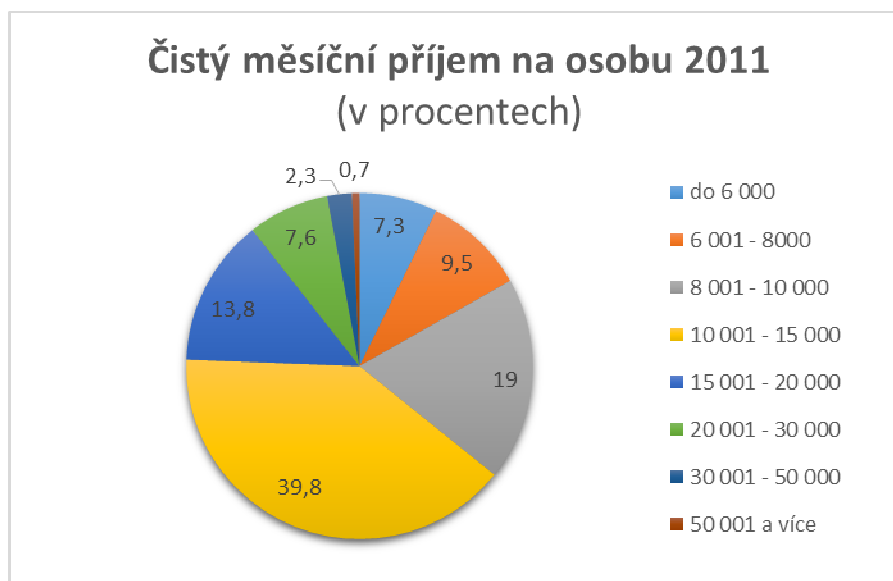
4.6.1 Ekonomická situace v České republice

Příjmy státního rozpočtu se meziročně zvýšily o 3,3 %. Příjmy z rozpočtu EU přesáhly 117 miliard a bylo to nejvíce za sledované období. Výdaje meziročně stouply pouze o 0,5 %. HDP v tomto roce rostlo o 1,8 %. Míra nezaměstnanosti klesla na stejnou hodnotu jako v roce 2009 tedy na 6,7 %. Hrubá měsíční mzda meziročně vzrostla o téměř 2,5 %. Míra inflace atakuje 2 % hranici.

4.6.2 Příjmy a výdaje domácností

V tomto roce klesl průměrný počet členů na domácnost na 2,5 jedinců. Ve složení domácností respondentů jsou nejvíce zastoupeny úplné rodiny.

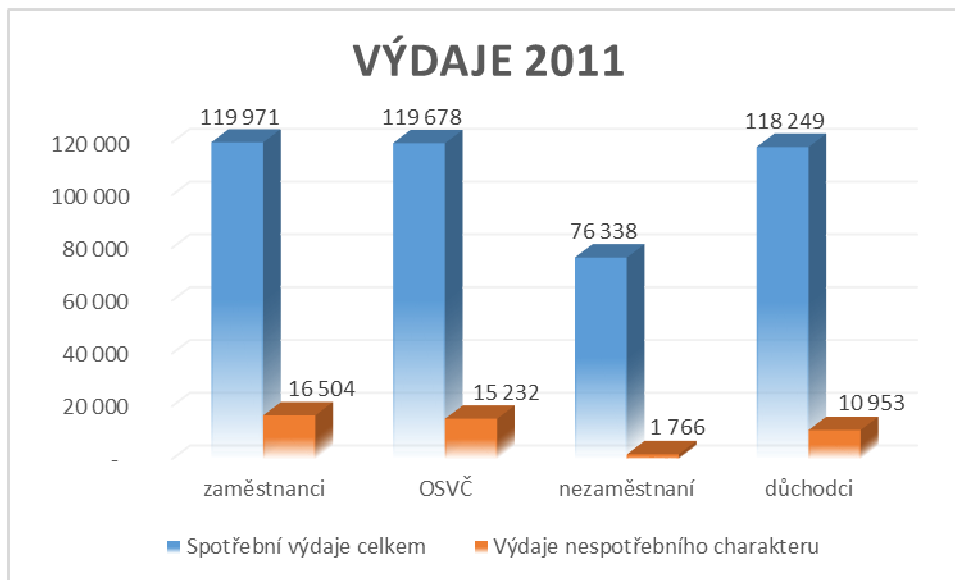
Průměrné roční čisté peněžní příjmy na osobu činí 144 597 Kč. Čistý měsíční příjem na osobu se pohybuje nejčastěji v rozmezí od 10 001 Kč do 15 000 Kč, jedná se téměř o 40 %, viz následující graf č. 17.

Graf 17: Čistý měsíční příjem na osobu 2011

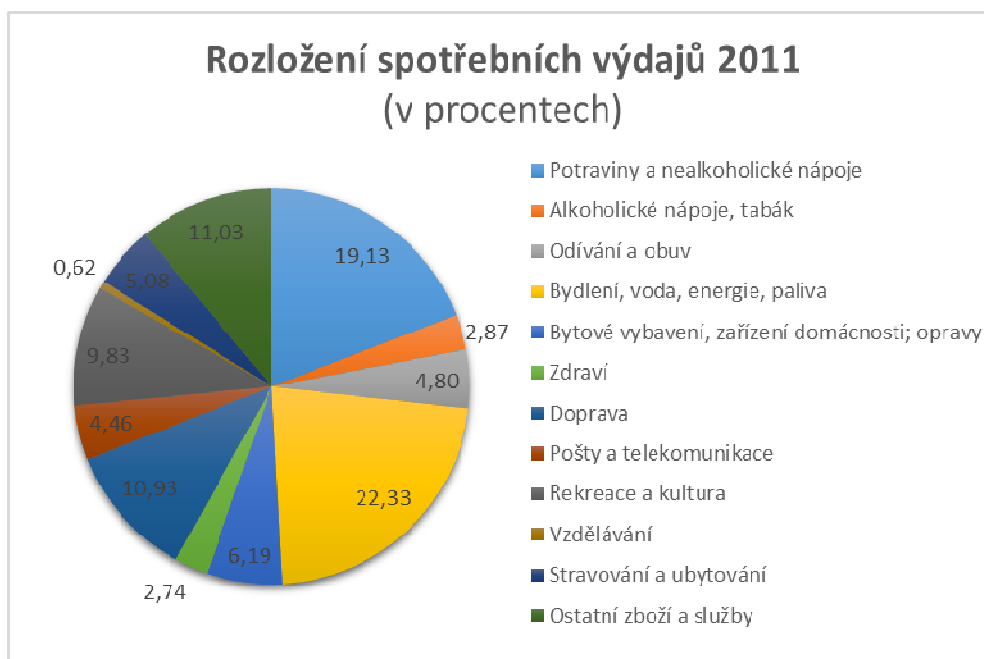
Rozdělení výdajů spotřebních a výdajů nespotebního charakteru ukazuje následující graf č. 18. Spotřební výdaje nezaměstnaných se snížily o 4 007 Kč. Naproti tomu se zvýšily spotřební výdaje důchodců o 3 904 Kč a zaměstnancům o 1 243 Kč a OSVČ o 2 776 Kč. Nespotební výdaje důchodců se snížily o 1 160 Kč a u

nezaměstnaných o 854 Kč. U zaměstnanců se však tyto výdaje zvýšily o 1 008 Kč a u OSVČ o 1 882 Kč.

Graf 18: Výdaje 2011

V tomto roce výdaje domácností na bydlení stouply o více než půl procentního bodu. Největší rozdíl oproti roku minulému je ve výdajích důchodců za položku Bydlení, které se zvýšily. O více než 0,3 procentního bodu klesly výdaje na rekreaci a kulturu, jak ukazuje následující graf č. 19.

Graf 19: Rozložení spotřebních výdajů 2011

4.7 Rok 2012

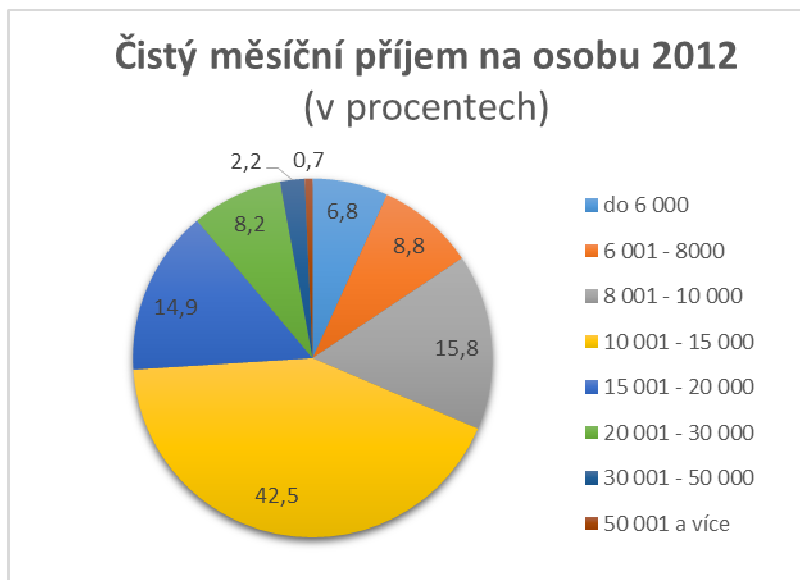
4.7.1 Ekonomická situace v České republice

Státní příjmy se v tomto roce zvýšily o necelé 3 %. Ale výše výdajů se příliš nezměnily. Schodek státního rozpočtu se meziročně snížil o 22 %. Příjmy z rozpočtu EU přesáhly 100 miliard korun. Míra nezaměstnanosti se zvýšila na 7 %. Výše HDP se v tomto roce snížila. Míra inflace překonala 3 % hranici. Hrubá měsíční mzda meziročně vzrostla téměř o 3 %.

4.7.2 Příjmy a výdaje domácností

V tomto roce klesl průměrný počet členů v domácnosti na 2,42 jedinců, z toho největší část tvoří pracující jedinci. Zde nastává zlom i ve složení domácností, protože úplné rodiny tvoří 60 %, ale jednotlivci tvoří téměř 30 %.

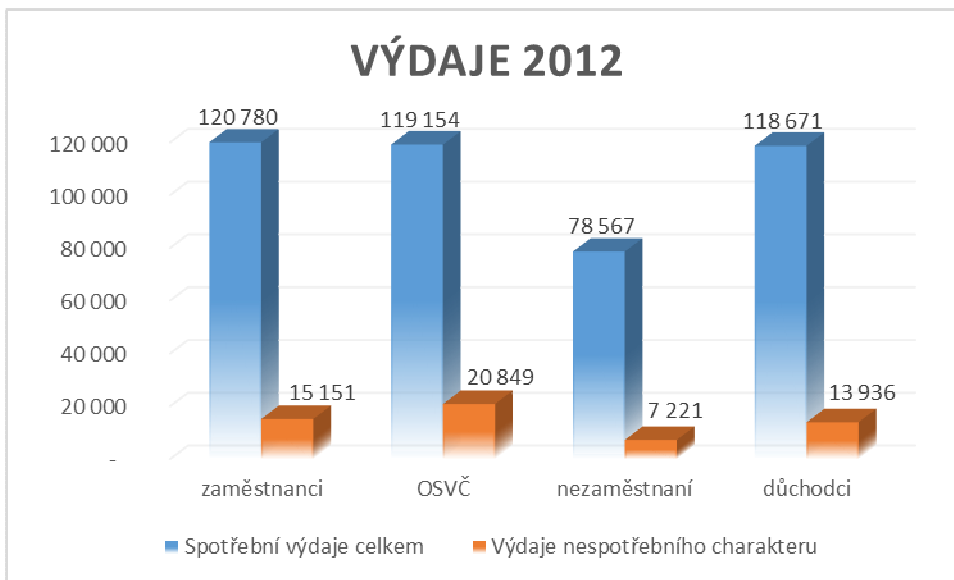
Průměrné roční čisté peněžní příjmy na osobu činí 147 456 Kč. Přes 40 % domácností mělo čistý měsíční příjem na osobu v rozmezí 10 001 Kč do 15 000 Kč, viz následující graf č. 20.

Graf 20: Čistý měsíční příjem na osobu 2012

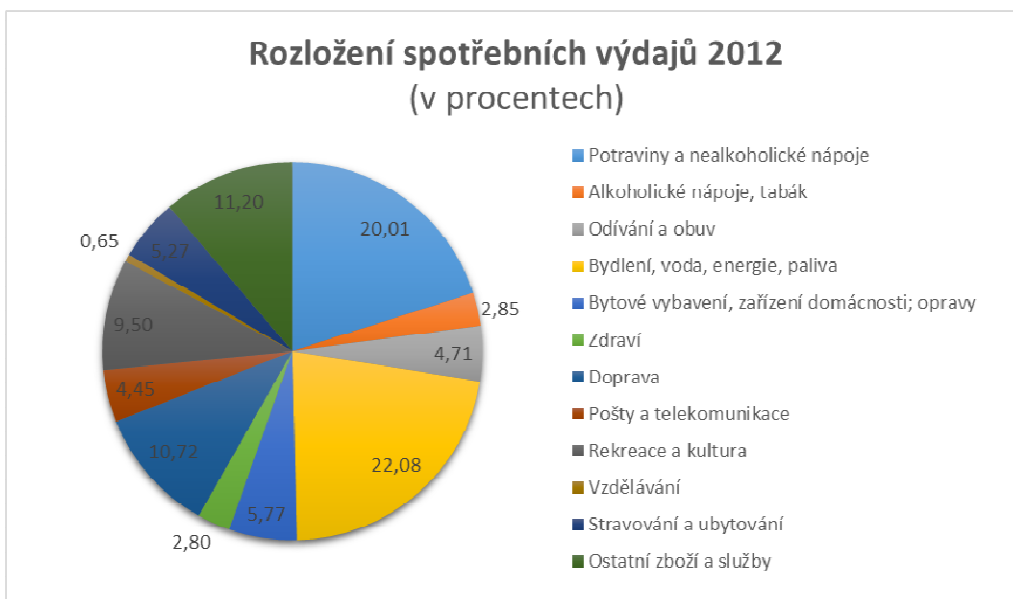
Výdaje nespolečného charakteru se zvýšily u OSVČ o 5 617 Kč, u nezaměstnaných je to o 5 455 Kč a u důchodců o 2 983 Kč. Naopak u zaměstnanců se tyto náklady snížily o

1 353 Kč. Spotřební výdaje se zvýšily u všech typů domácností pouze nepatrně, avšak u zaměstnanců se tyto výdaje snížily.

Graf 21: Výdaje 2012

V tomto roce se výdaje na potraviny vrátily zpět na 20 %. Dále výrazněji klesly výdaje na položku Doprava u OSVČ a tak výdaje za dopravu klesly o 0,2 procentního bodu. Výdaje domácností na bytové vybavení meziročně klesly o 0,4 procentního bodu. O 0,3 procentního bodu opět klesly výdaje na rekreaci a kulturu, jak ukazuje následující graf č. 22.

Graf 22: Rozložení spotřebních výdajů 2012

4.8 Rok 2013

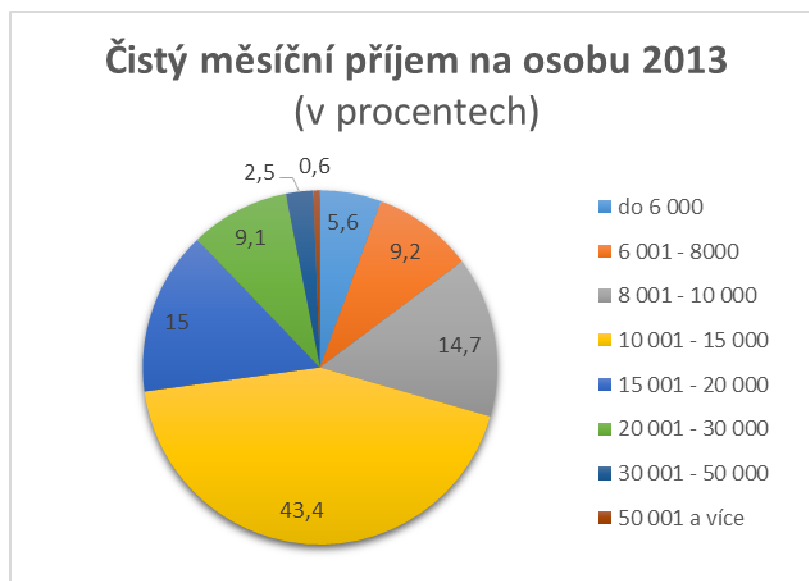
4.8.1 Ekonomická situace v České republice

Příjmy státního rozpočtu se v tomto roce téměř nezměnily, taktéž je tomu u výdajů. V tomto roce příjmy z rozpočtu EU klesly pod 100 miliard. Schodek státního rozpočtu činil rovných 100 miliard. Míra nezaměstnanosti zůstala na hodnotě 7 %. Hrubá měsíční mzda mírně klesla oproti roku 2012. Míra inflace byla na hodnotě 1,4 %.

4.8.2 Příjmy a výdaje domácností

Průměrný počet členů na domácnost činí v tomto roce 2,41 jedinců. Úplné rodiny zaujímají 60% respondentů, jednotlivci téměř 28 % a neúplné rodiny 11%.

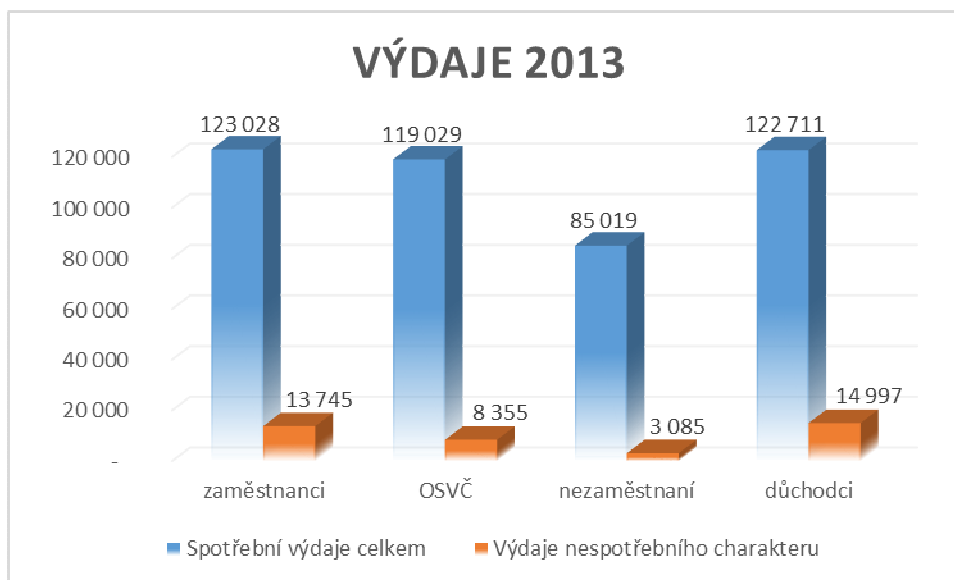
V tomto roce byl růst průměrných čistých ročních peněžních příjmů na osobu nejnižší a činil 1,5 %. V peněžních jednotkách se jedná o hodnotu 149 737 Kč. Nejvíce domácností podle čistého měsíčního příjmu na osobu přijímaly mezi 10 001 Kč a 15 000 Kč, jedná se o téměř 45 %, viz následující graf č. 23.

Graf 23: Čistý měsíční příjem na osobu 2013

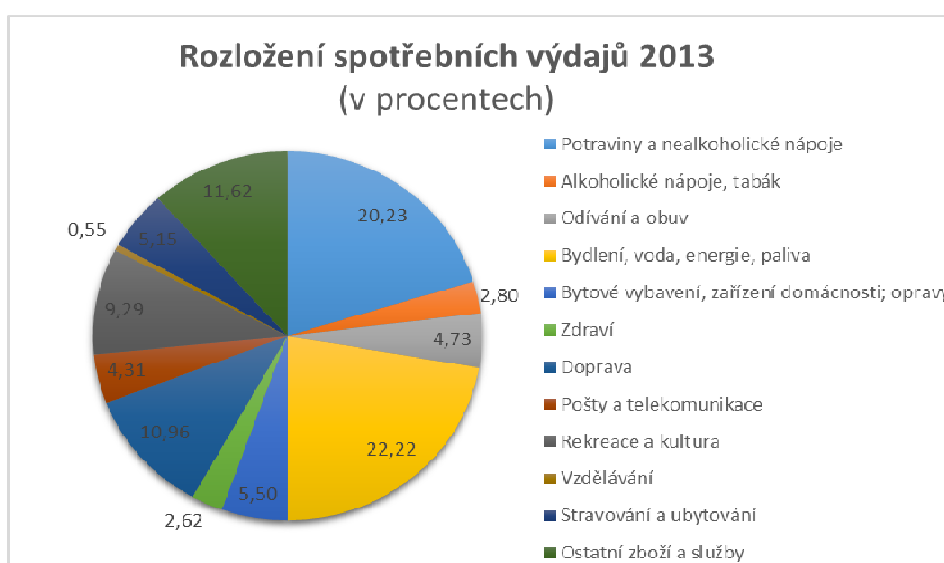
Následující graf č. 24 ukazuje poměr mezi výdaji spotřebního a nespotebního charakteru. Spotřební výdaje v tomto roce se zvýšily u zaměstnanců o 2 248 Kč, u nezaměstnaných o 6 452 Kč a u důchodců o 4 040 Kč. Výdaje nespotebního charakteru se

nejvíce snížily u OSVČ a sice o 12 494 Kč. Také u nezaměstnaných došlo k výraznějšímu poklesu a to o 4 136 Kč. U důchodců se nespotební výdaje dokonce zvýšily o 1 061 Kč.

Graf 24: Výdaje 2013

O téměř 0,2 procentního bodu se snížily výdaje na zdraví. Také klesly výdaje na rekreaci a kulturu. O více než 0,2 procentního bodu se zvýšily výdaje na dopravu i přesto, že se v tomto roce zvýšily výdaje u nezaměstnaných a důchodců. O 0,2 procentního bodu klesly výdaje domácností za bytové vybavení. Meziroční nárůst zaznamenala i položka Ostatní zboží a služby.

Graf 25: Rozložení spotřebních výdajů 2013

4.9 Rok 2014

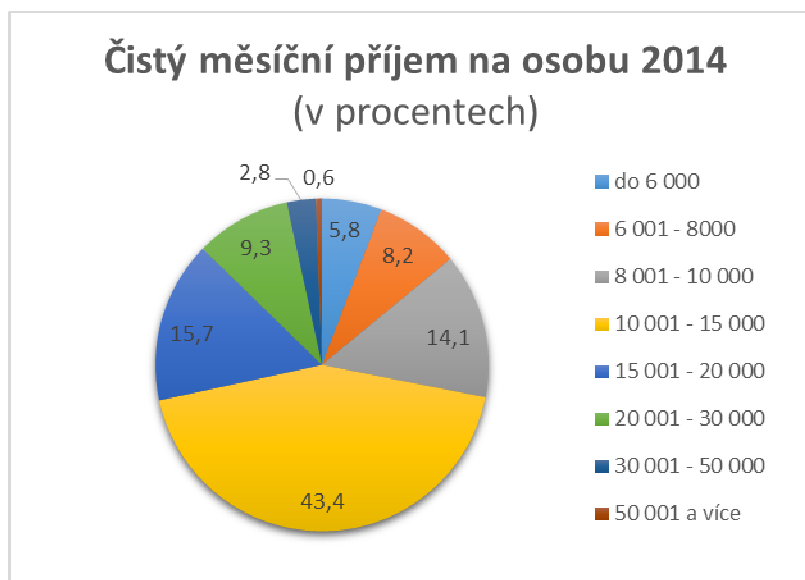
4.9.1 Ekonomická situace v České republice

Příjmy státního rozpočtu se meziročně zvýšily o 2 %. Výdaje překonaly poprvé hranici 2 bilionů 200 miliard. Příjmy z rozpočtu EU činily více než 98 miliard korun. Státní schodek se meziročně zvýšil o 12 %. Míra nezaměstnanosti meziročně klesla na 6,1 %. Míra inflace klesla meziročně o 1 procentní bod. Hrubá měsíční mzda meziročně vzrostla o téměř 3 %.

4.9.2 Příjmy a výdaje domácností

Průměrný počet členů v domácnosti v tomto roce činí 2,4 jedinců. Dle typu domácností největší podíl respondentů tvoří úplné domácnosti.

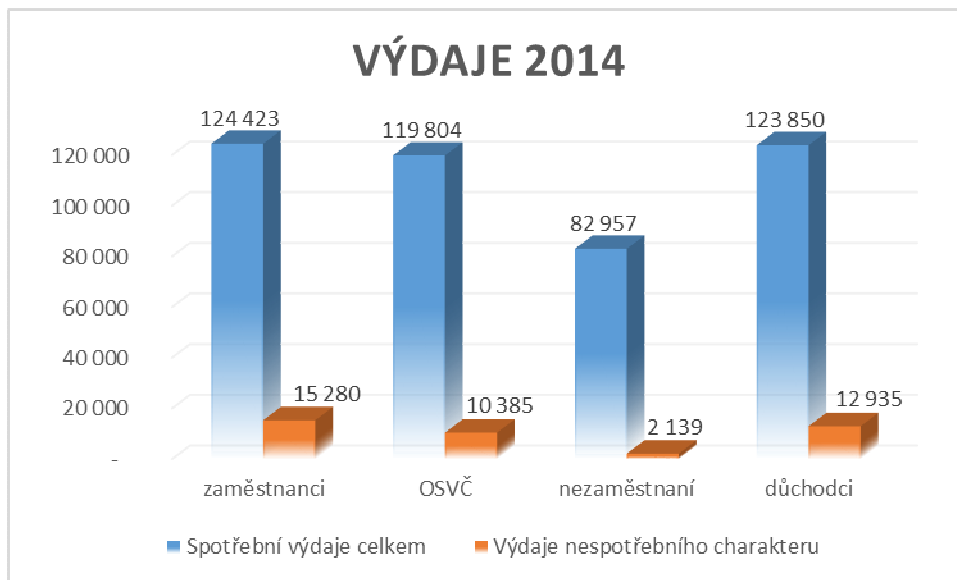
Průměrné čisté roční peněžní příjmy na osobu činí 153 269 Kč, což činí meziroční růst o téměř 2,5 %. Největší podíl tvoří měsíční příjmy na osobu v rozmezí od 10 001 Kč do 15 000 Kč, viz následující graf č. 26.

Graf 26: Čistý měsíční příjem na osobu 2014

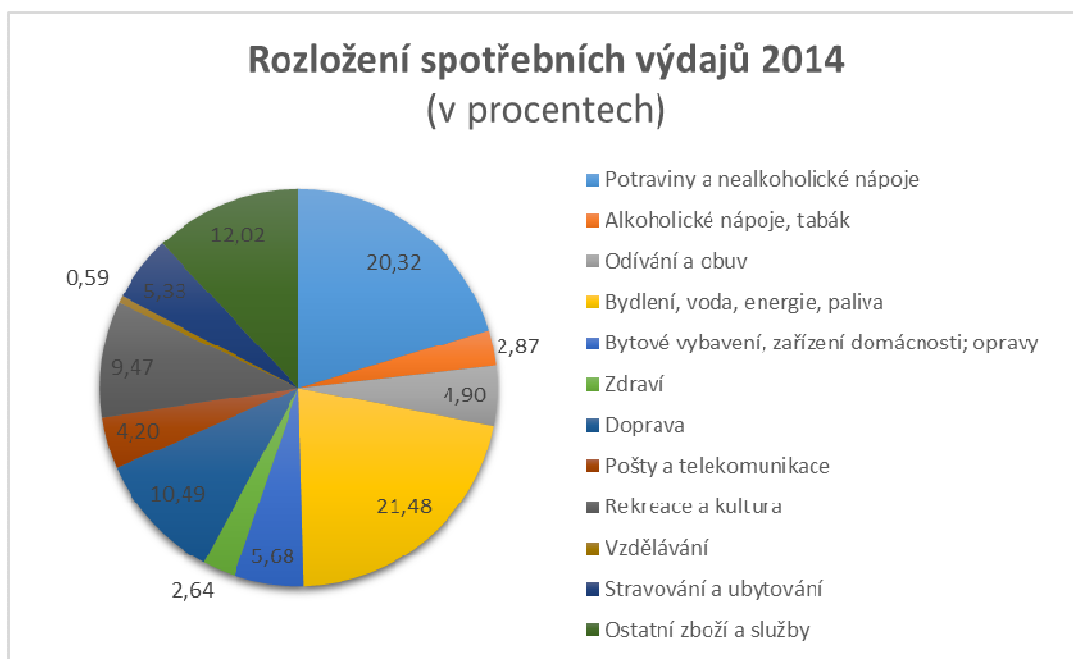
V tomto roce se téměř všechny náklady zvýšily. Pouze nespotební výdaje u důchodců klesly o 2 062 Kč a u nezaměstnaných se jedná o pokles nepatrný. Nespotební

výdaje vzrostly u zaměstnanců o 1 535 Kč a u OSVČ o 2 030 Kč. Spotřební výdaje u nezaměstnaných klesly o 2 062 Kč a u důchodců naopak vzrostly o 1 139 Kč.

Graf 27: Výdaje 2014

Výdaje na bydlení klesly pod hodnotu 22 %. O 0,2 procentního bodu vzrostly výdaje na odívání a obuv. O více než půl procentního bodu klesly výdaje na dopravu. O téměř 0,3 procentního bodu se zvýšily výdaje na bytové vybavení. Meziroční růst zaznamenaly položky Rekreace a kultura a Ostatní zboží a služby.

Graf 28: Rozložení spotřebních výdajů 2014

4.10 Rok 2015

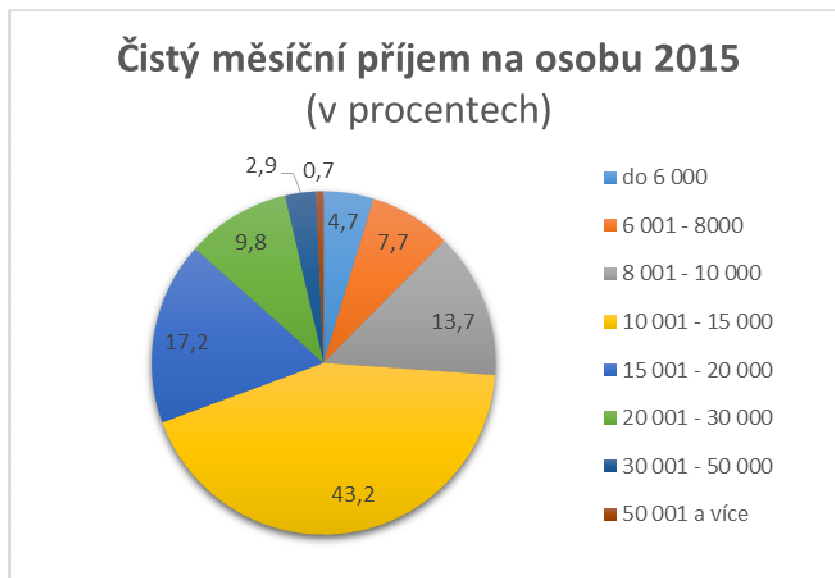
4.10.1 Ekonomická situace v České republice

Příjmy státního rozpočtu meziročně vzrostly o 2 %. Výdaje se téměř oproti roku 2014 nezměnily. V tomto roce příjmy z rozpočtu EU klesly pod 90 miliard korun. Státní schodek činil rovných 100 miliard korun. V tomto roce HDP rostlo o 5,3 %. Míra nezaměstnanosti klesla na 5 %. Míra inflace meziročně klesla o další 0,1 procentního bodu na hodnotu 0,3 %. Hrubá měsíční mzda překonala hranici 26 000 a její meziroční růst činil téměř 3,5 %.

4.10.2 Příjmy a výdaje domácností

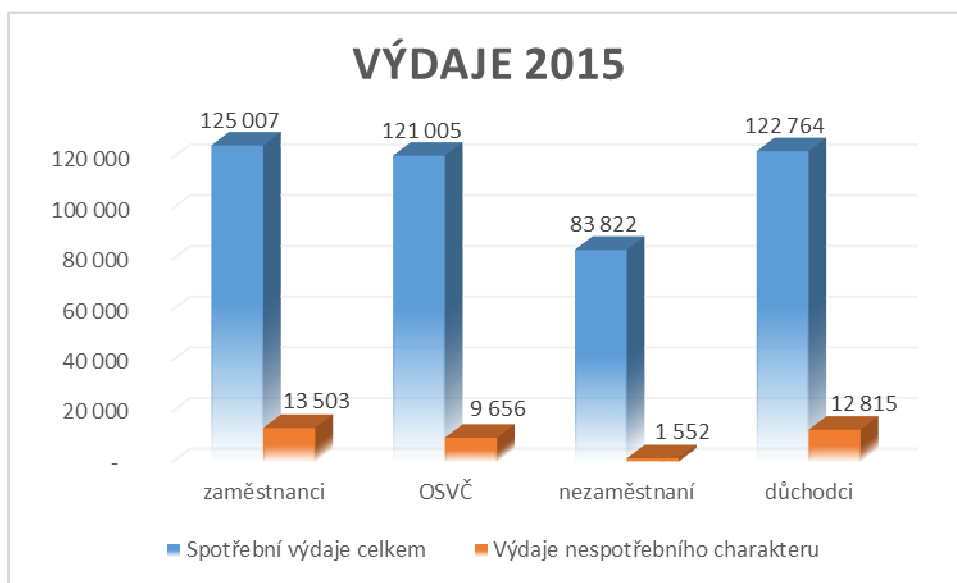
V tomto roce činí průměrný počet členů v domácnosti 2,39 jedinců a dle složení domácností převládají domácnosti typu úplných rodin (téměř 61 %), jednotlivci tvoří téměř 28 %.

Průměrné čisté roční peněžní příjmy na osobu činí 157 623 Kč. V domácnostech dle čistého měsíčního příjmu na osobu je nejvíce příjmů v rozmezí od 10 001 Kč do 15 000 Kč, viz následující graf č. 29. Zároveň se snižuje počet osob, jejichž čisté měsíční příjmy na osobu jsou nižší než 10 000 Kč.

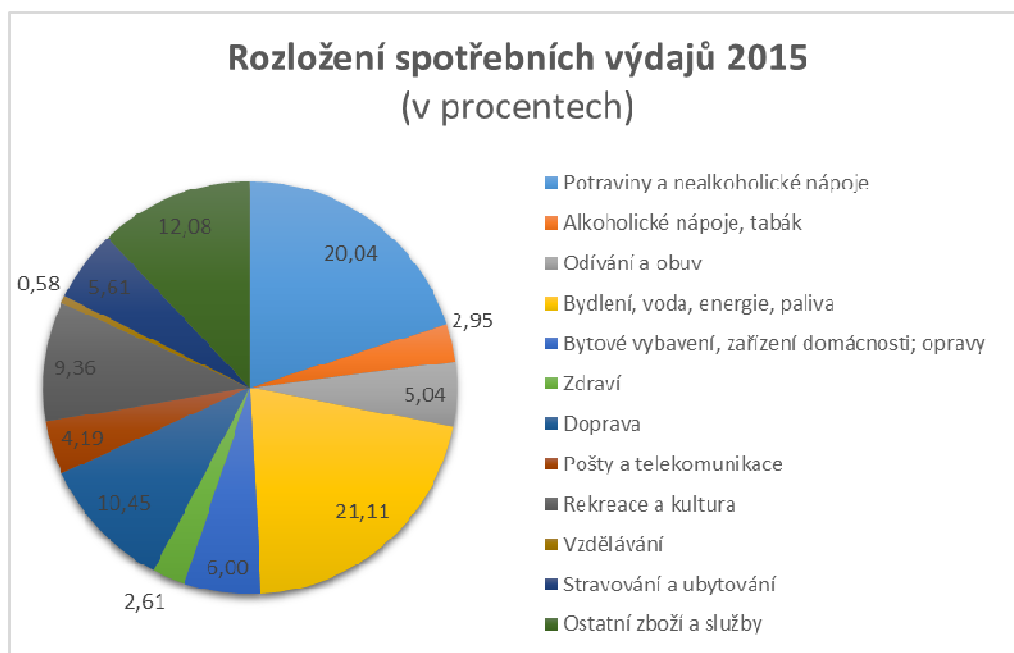
Graf 29: Čistý měsíční příjem na osobu 2015

Následující graf č. 30 ukazuje poměr mezi spotřebními a nespotřebními výdaji. Výdaje nespotřebního charakteru se v tomto roce snížily pouze nepatrně u všech sledovaných. Oproti tomu výdaje spotřební se naopak zvýšily, u domácností OSVČ nárůst činil 1 201 Kč. Pouze u důchodců byl zaznamenán pokles o 1 086 Kč.

Graf 30: Výdaje 2015

V tomto roce dále výdaje na bydlení klesají. Tento pokles je ve velikosti více než 0,3 procentního bodu. Mírně klesaly i výdaje za potraviny. Meziročně klesly o téměř 0,3 procentního bodu. Dvě nejvyšší složky spotřebních výdajů přesto stále přesahují 40 %. O více než 0,3 procentní body se zvýšily výdaje na bytové vybavení. V tomto roce se zvýšily i výdaje domácností za položku Stravování a ubytování.

Graf 31: Rozložení spotřebních výdajů 2015

4.11 Rok 2016

4.11.1 Ekonomická situace v České republice

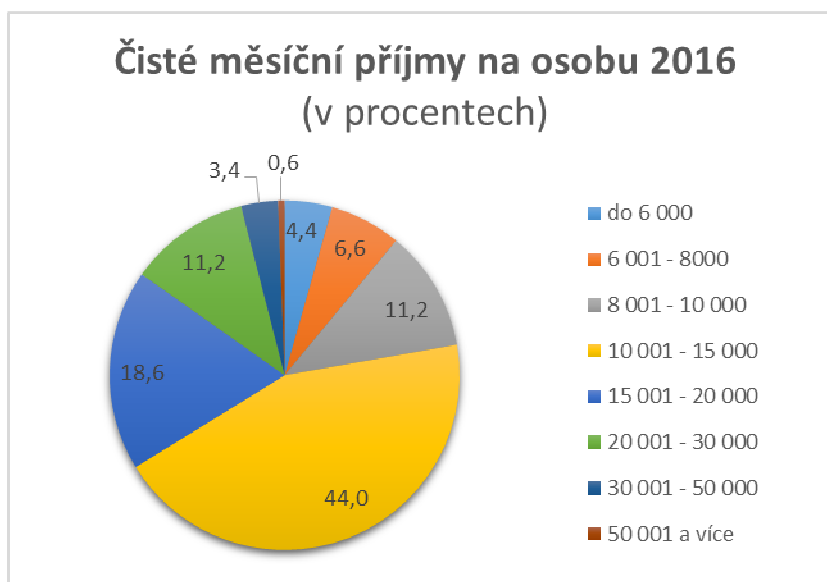
Příjem do státního rozpočtu se meziročně zvýšil o téměř 6 %. Výdaje státního rozpočtu překročily hodnotu 1 bilionu a 250 miliard a jejich meziroční růst byl o téměř 3 %. Státní schodek činil v tomto roce 70 miliard korun. Příjmy z rozpočtu EU přesahovaly hranici 90 miliard korun. V tomto roce HDP rostlo o 2,5 %. Míra nezaměstnanosti nadále klesala a dosáhla úrovně 4 %. Míra inflace meziročně vzrostla o 0,4 procentního bodu. Na konci sledovaného období tedy míra inflace činila 0,7 %. Hrubá měsíční mzda překročila hodnotu 27 000 Kč a její meziroční růst činí 3,6 %.

4.11.2 Příjmy a výdaje domácností

Jak už bylo zmíněno výše v tomto roce byl redukován vzorek šetření a tak nebyla publikována některá data. Týká se to především dat o spotřebních výdajích nezaměstnaných a výdajů nespotebního charakteru.

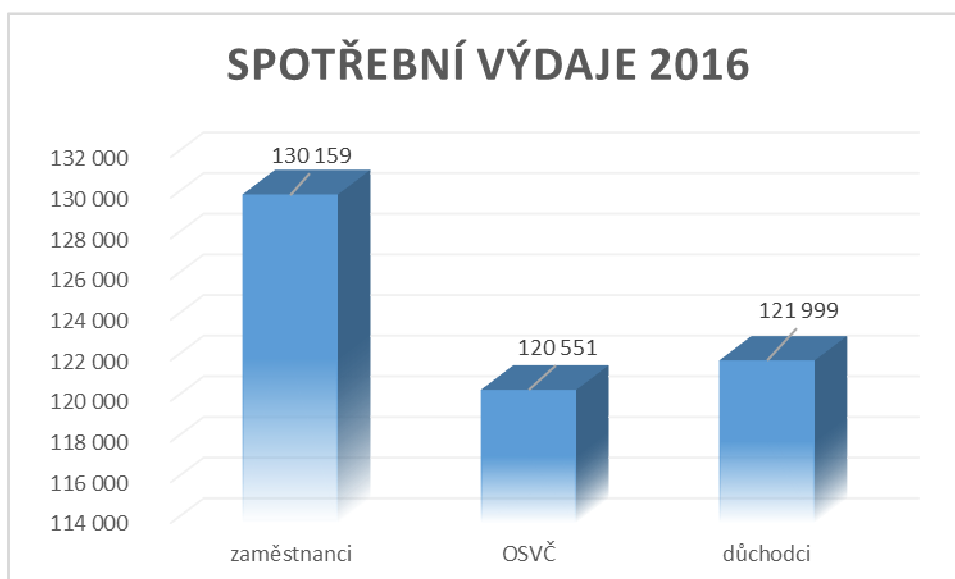
V tomto roce byl průměrný počet členů v domácnosti 2,38 jedinců. Úplné rodiny v tomto roce překonaly hranici 61% a domácnosti jednotlivců atakují hranici 28,5%.

Průměrné čisté roční příjmy na osobu činí 164 853 Kč, což činí téměř 5 % meziroční růst. Přes 50 % domácností své měsíční příjmy na osobu uvedly v rozmezí od 10 001 Kč do 20 000 Kč, viz následující graf č. 32.

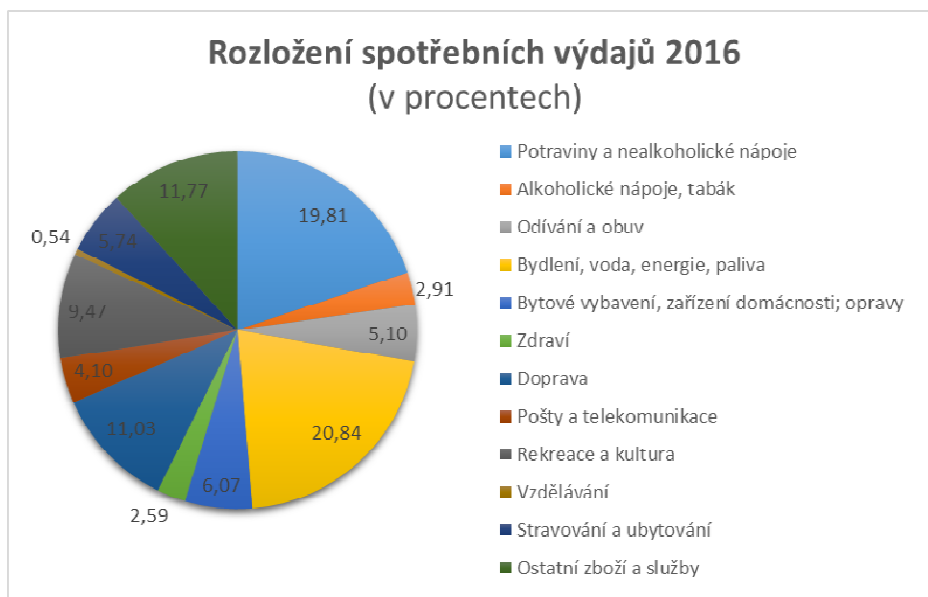
Graf 32: Čisté měsíční příjmy na osobu 2016

Následující graf č. 33 ukazuje velikost spotřebních výdajů v jednotlivých typech domácností. U zaměstnanců se spotřební výdaje zvýšily meziročně o 5 152 Kč. U ostatních sledovaných jejich výdaje klesly, důchodcům o 765 Kč a u OSVČ o 454 Kč.

Graf 33: Spotřební výdaje 2016

V tomto roce klesly výdaje na bydlení pod hranici 21 %. Také klesly výdaje na potraviny, ty klesly pod hranici 20 %. O půl procentního bodu se zvýšily výdaje na bytové vybavení. Také se domácnostem zvýšily výdaje za dopravu. Tento nárůst činí více než půl procentního bodu. Naopak pokles ve výši 0,3 procentního bodu je patrný ve výdajích za položku Ostatní zboží a služby.

Graf 34: Rozložení spotřebních výdajů 2016

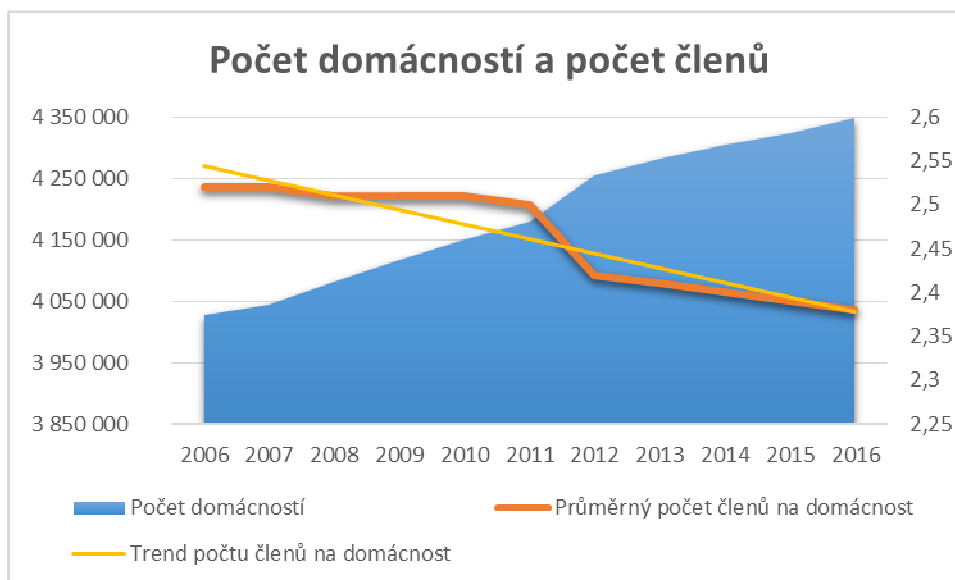
5 Výsledky a diskuse

5.1 Časové řady

Vzhledem k úpravě získávání dat Českým statistickým úřadem jsou následující časové řady tvořeny v období let 2006 – 2016 pro lepší vypovídací schopnost.

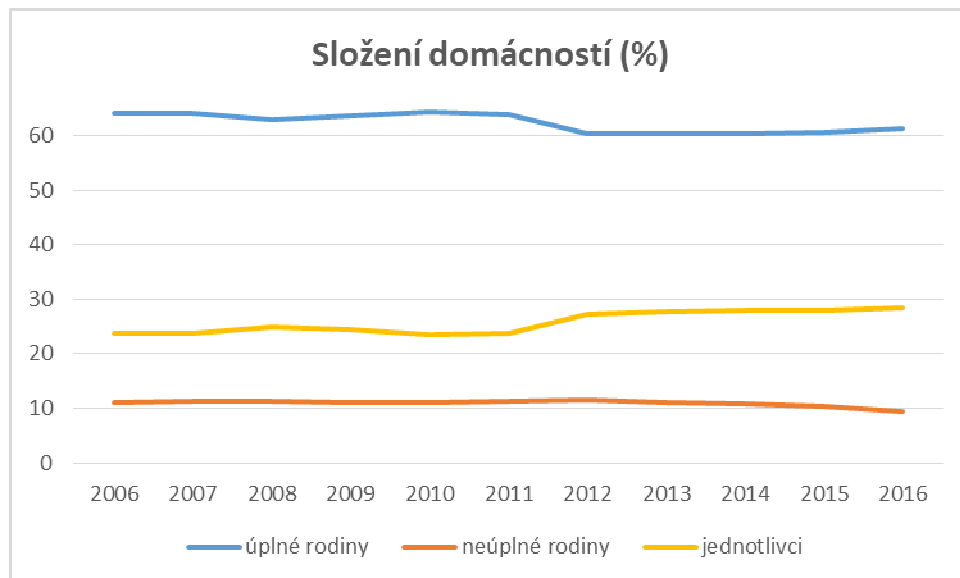
5.1.1 Počet domácností

Z časové řady lze zjistit, že počet domácností dlouhodobě stoupá a také že průměrný počet členů v domácnosti má tendenci klesající. Může to být způsobeno například proto, že mladí lidé se chtějí osamostatnit a opouštějí své rodiče a také přibývá lidí, kteří žijí tzv. singl. Obyvatelstvo se také dožívá vyššího věku.

Graf 35: Počet domácností a počet členů

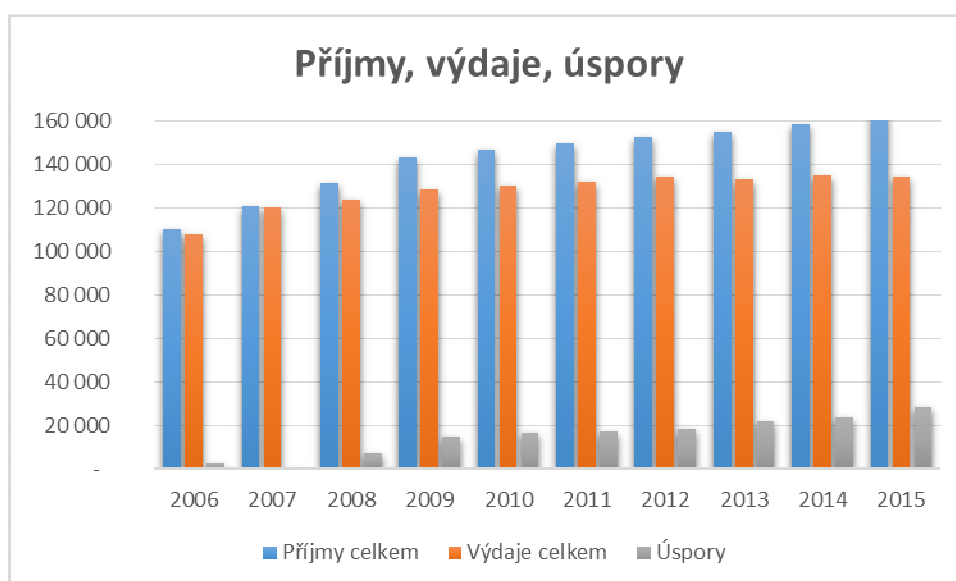
Následující graf č. 36 ukazuje procentuální zastoupení jednotlivých typů domácností. Neúplné rodiny mají tendenci hlavně v posledních letech sledovaného období mírně klesající. Naopak je tomu u trendu domácností jednotlivců. Ti mají od roku 2011 tendenci rostoucí. Nerodinné domácnosti nejsou v tomto grafu vyznačeny, protože u nich nedošlo k větším změnám a zaujímají nejmenší část (1 %). Nejpočetněji jsou pak zastoupeny domácnosti úplné. Ty tvoří přes 60 % respondentů.

Graf 36: Složení domácností

5.1.2 Příjmy a výdaje domácností

Ve sledovaném období mají celkové příjmy domácností rostoucí tendenci. Celkové výdaje domácností mají také rostoucí tendenci, ale jejich vývoj není tak strmý. Do roku 2012 jsou výdaje rostoucí, nicméně po tomto roce se velikost výdajů mírně snižuje. Tím dochází ke zvyšování disponibilních úspor domácností ve sledovaném období.

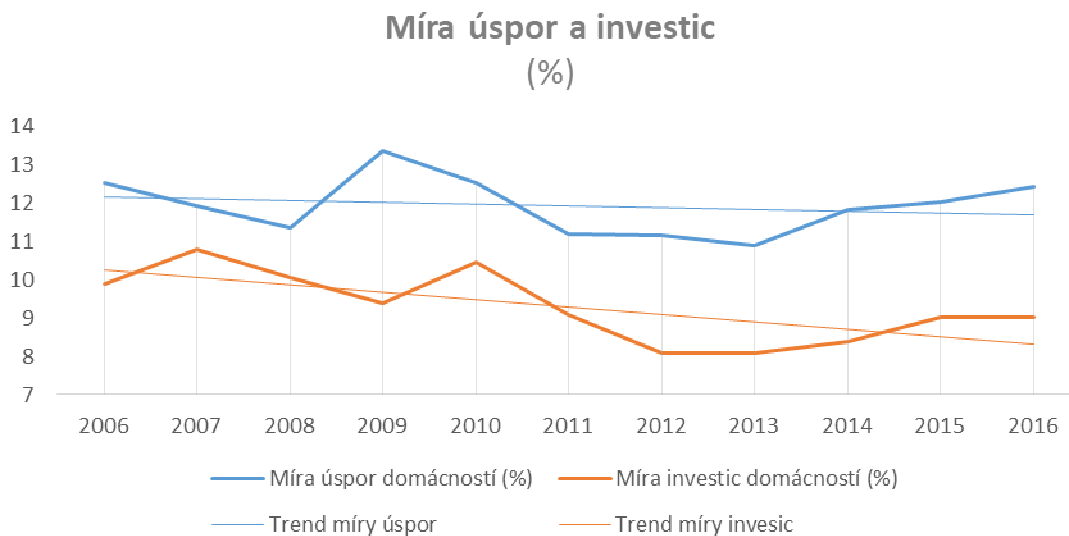
Graf 37: Příjmy, výdaje, úspory

Příjmy domácností na osobu se zvýšily od roku 2006 do roku 2016 o 55,1 %. Do roku 2015 se tyto příjmy zvýšily o 48,3 %. Celkové výdaje ve stejném období se zvýšily o 25,1 %. Spotřební výdaje se od roku 2006 do roku 2016 zvýšily o 29,4 %. Jako báze byl stanoven rok 2006. Největší vývoj celkových příjmů nastal v roce 2007, kdy se příjmy zvýšily o 10 %. Nejmenší meziroční růst nastal v roce 2013, kdy se příjmy zvýšily pouze o 1,6 %.

Největší nárůst celkových nákladů byl mezi lety 2006 a 2007, kdy tyto výdaje vzrostly o 11,7 %. Naopak nejmenší vývoj byl zaznamenán mezi roky 2012 a 2013, kdy meziročně hodnoty poklesly o 0,8 %.

Na grafu č. 40 v příloze 2 je zobrazen vývoj procentuálního zastoupení jednotlivých rozmezí čistého měsíčního příjmu na osobu za sledované období. Největší nárůst je zastoupen v kategorii od 10 001 Kč do 15 000 Kč, který činí 22,5 procentních bodů. Dalo by se říci, že veškeré příjmy do 10 000 Kč zaznamenaly pokles o více než 13 procentních bodů. Největší pokles nastal v rozmezí od 6 001 Kč do 8 000 Kč. Ten činil téměř 19 procentních bodů. Nejnižší nárůst ve sledovaném období zaznamenala kategorie s příjmy vyššími než 50 001 Kč. Větší nárůst byl také patrný v kategorii od 15 001 Kč do 20 000 Kč, ten činil přes 12 procentních bodů.

Jelikož příjmy domácností rostou rychleji než výdaje, můžou domácnosti tvořit úspory nebo investovat. Obecně můžeme říct, že pokud domácnost tvoří úspory, nebude tolik investovat a naopak pokud domácnosti budou chtít více investovat, velikost úspor se sníží. Tento jev je nejvíce patrný od roku 2008 do roku 2010. Nicméně nic není černé a bílé. Domácnosti mohou také část svých volných finančních prostředků investovat a zbytek si nechat jako tak zvaný záchranný polštář. Od roku 2007 je patrný pokles míry úspor i míry investic. Bylo to způsobeno počínající hospodářskou krizí. V roce 2008 již domácnosti začínají více tvořit nějaké úspory. Nejvíce si domácnosti našetřily v roce 2009, kdy je znepokojovala již zmíněná hospodářská krize. Nejméně si domácnosti našetřily v roce 2013, avšak od tohoto roku má míra úspor rostoucí tendenci. Nejvíce investic udělaly domácnosti v roce 2007, kdy hodnota míry investic dosahovala téměř k 11 %. Naopak nejméně domácnosti investovaly své příjmy v letech 2012 a 2013, to míra investic dosahovala 8 %. Od tohoto roku hodnota míry investic stoupá. Avšak trend ve sledovaném období je klesající. Graficky je situace znázorněna na grafu č. 38.

Graf 38: Míra úspor a investic

Spotřební výdaje za položku Potraviny od roku 2006 do roku 2016 se zvýšily o 27,3 %. Položka alkoholické nápoje se zvýšila o téměř 32 %. 21 % nárůst zaznamenala položka Odívání a obuv. Výdaje na bydlení se od roku 2006 zvýšily o 30 %. Největší nárůst je patrný v položce Zdraví. Tam se jedná o nárůst téměř 64 % od roku 2006. Tento nárůst je spojen především s tím, že se lidé začali více o sebe zajímat. Naopak nejmenší nárůst je v položce Pošta a komunikace. S nástupem moderních technologií opadla potřeba psát klasické dopisy a ve velké míře využívat služeb pošty. A dle informací Českého telekomunikačního úřadu neustále stoupá počet SIM-karet. Také se v posledních letech objevil trend využívání různých zásilkových společností, což může v příštích obdobích ve značné míře ovlivnit tento růst. O téměř 31 % se zvýšily výdaje za dopravu. 14 % nárůst zaznamenala i položka Bytové vybavení. Na položku Rekreace a kultura vydaly domácnosti o 20 % více. O téměř 30 % více výdajů bylo zaznamenáno u položky Vzdělávání. Posledními položkami jsou Stravování a ubytování a Ostatní zboží a služby. Zde tento nárůst tvoří u první zmíněné položky 48 % a u druhé 46 %.

5.2 Meziroční růsty

Hospodářská krize měla vliv na všechny výdaje domácností. Nejvíce se to projevilo na položce Stravování a ubytování, kdy meziroční růst klesal již od roku 2008. Toto

klesání se zastavilo v roce 2010, kdy došlo k meziročnímu poklesu. Domácnosti se snažily ušetřit a tak tyto služby výrazně omezovaly.

Za největším meziročním pokles položky Potraviny stojí hospodářská krize roku 2008. Domácnosti se snažily snížit své výdaje, a tak nakupovaly méně a levněji. Nejvíce peněz domácnosti utratily v roce 2016 a to 24 953 Kč.

V položce Alkohol byl výrazný meziroční pokles zaznamenán v roce 2010, což bylo způsobeno doznívající hospodářskou krizí a domácnosti tolik alkoholu nekupovaly. Další pokles byl zaznamenán v roce 2012 s nepatrným růstem v roce 2013. Tento nepatrný růst způsobila částečná prohibice, kterou zavedlo ministerstvo zdravotnictví jako reakci na výskyt otrav metanolem.

Trend položky Odívání a obuv je ve sledovaném období rostoucí. Nejvíce je to patrné od roku 2012. Od tohoto roku je trend rostoucích výdajů strmější. Nejnižší výdaje domácnosti měly na tuto položku na začátku sledovaného období tedy v roce 2006.

Trend položky Bydlení, voda, energie, paliva roste strměji. Nejvyšší výdaje měly domácnosti v roce 2013, kdy na tuto položku vydaly 26 847 Kč. Naopak nejmenší výdaje měly v roce 2006, kdy výdaje na bydlení činily 20 157 Kč.

Trend položky Bytové vybavení je téměř konstantní, ale od roku 2013, kdy byly tyto výdaje nejvyšší za celé sledované období, je patrný nárůst těchto výdajů. Nejvíce utratily domácnosti v roce 2009 a to 7 756 Kč.

Trend výdajů za zdraví je rostoucí. Domácnosti nejvíce peněz vydaly v roce a to 3 330 Kč. Nejméně to bylo v roce 2006, kdy tato částka dosahovala téměř 2 000 Kč. Zvláště pak v posledních letech podpořilo péči o své zdraví ministerstvo zdravotnictví různými podněty. Například v roce 2014 byla zavedena povinnost provozovatelům restauračních a stravovacích služeb uvádět informace o přítomnosti alergenů v pokrmech. Dále pak prosadilo tak zvaný protikuřácký zákon a ve spolupráci se zdravotními pojišťovnami probíhá kampaň Screeningové programy, který podporuje preventivní screeningové vyšetření a apeluje na lidi, aby nepodceňovali preventivní prohlídky u svých lékařů. Ministerstvo zdravotnictví společně s ministerstvem školství vypracovaly národní strategii Zdraví 2020 na podporu pohybových aktivit dětí ve školách.

Výdaje domácností za dopravu mají rostoucí tendenci. Nejvíce domácnosti zaplatily v roce 2016 a to 13 896 Kč. Jedná se o 8,5 % meziroční nárůst. Naopak v letech 2014 a 2015 byly výdaje prakticky ve stejné výši.

Za položku Pošty a telekomunikace nejvíce utratily domácnosti v roce 2010 a to 5 322 Kč. I když graf ukazuje jako mírně rostoucí, od tohoto roku velikost výdajů mírně klesá. Nicméně v dalších letech se projeví již výše zmíněný trend doručení zboží do domu.

Nejvyšší výdaje měly domácnosti v položce Rekreace a kultura v roce 2016. To jejich výdaje činily 11 928 Kč. Od roku 2010 byl mírný útlum těchto výdajů, nicméně v posledních letech sledovaného období tyto náklady rostou.

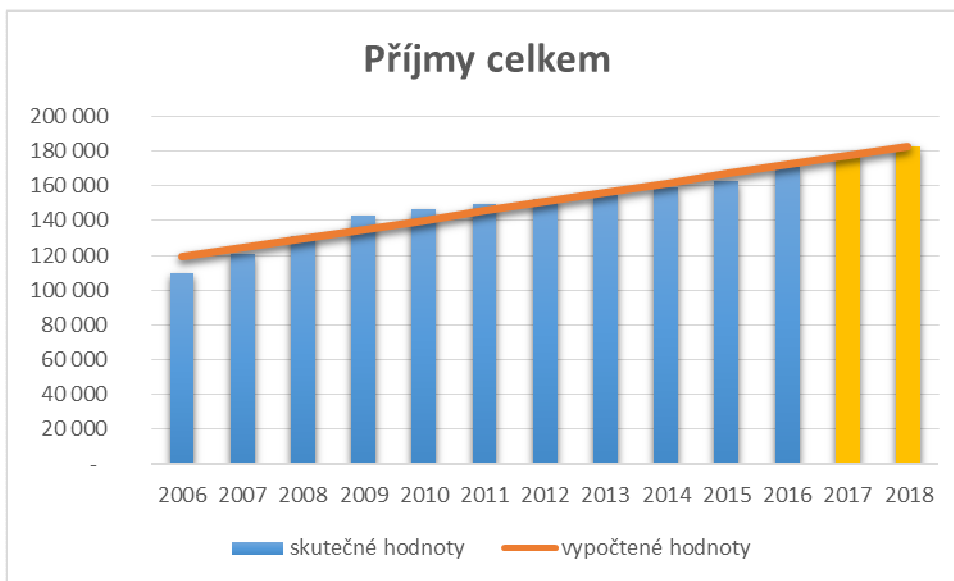
Na položku Vzdělávání domácnosti vydávají nejméně peněz ze všech spotřebních výdajů. Jedná se o maximální hodnoty v řádech stovek korun. Největší výdaje měly domácnosti v roce 2010, kdy tyto výdaje činily 791 Kč. Dříve větší platy dostávali lidé s vyšším vzděláním a školy se zaměřením na řemeslnou práci těžko sháněly nové studenty. V posledních letech se tento trend obrací, protože začíná být nedostatek kvalifikovaných řemeslníků, a tak hodnota jejich práce roste.

V příloze č. 3 jsou graficky znázorněny trendy a výše jednotlivých složek spotřebních výdajů ve sledovaném období.

5.3 Predikce na rok 2018

K predikci vývoje na rok 2018 dle dostupných dat byly použity dvě metody. Jedná se o metodu průměrného koeficientu růstu a metodu výpočtu lineární rovnice přímky. Jelikož výsledky obou metod se lišily velice málo, publikované výsledky jsou vypočteny metodou lineární rovnice přímky. Dle této metody lze očekávat průměrné roční příjmy domácností na osobu ve velikosti 182 895 Kč. Jednalo by se o meziroční růst v hodnotě téměř 3 %. Celkové výdaje vzrostou o téměř 2 % na hodnotu 146 779 Kč. U potravin a nealkoholických nápojů lze také očekávat růst o 2 %. Výdaje domácností se tak zvýší na hodnotu 26 411 Kč. U položky Alkoholické nápoje a tabák se očekává nárůst o více než 2 %. Výdaje na tuto položku se zvýší na 3 848 Kč. Výdaje na odívání a obuv se zvýší na 6 321 Kč, což činí meziroční nárůst o 1,2 %. Výdaje domácností na bydlení vzrostou meziročně o více než 2 % a budou tak činit 28 960 Kč. U položky Bytové vybavení, zařízení domácnosti a opravy byla pro nevhodnost metody výpočtu lineární rovnice přímky

zvolena metoda klouzavých průměrů s intervalem 3 roky. Dle této metody se v roce 2018 zvýší výdaje o necelé 1 % na hodnotu 6 332 Kč. Nejvíce byl meziroční růst patrný u položek Ostatní zboží a služby, Stravování a ubytování a Zdraví, kde činil více než 25 %. Naopak nejnižší meziroční růst se předpokládá u položek Pošty a telekomunikace a Rekreace a kultura.

Graf 39: Celkové příjmy a predikce

6 Závěr

Vývoj finanční úrovně domácností ovlivnila hospodářská krize. Ze zjištěných informací vyplývá, že od roku 2008 se zvyšuje poměr mezi disponibilními příjmy a výdaji a úroveň disponibilních úspor se tak zvyšuje. Myslím si, že lidé se stali opatrnějšími a více domácností si začalo uvědomovat nutnost finanční rezervy. V tomto roce, kdy hospodářská krize propukla, se snížila i míra investic. Nejméně domácnosti věřily finančním investicím v roce 2012. Bylo to z toho důvodu, že ekonomika se nacházela v hluboké recesi. Což nasvědčuje i pokles HDP. Od tohoto roku jsou domácnosti odvážnější a míra investic pomalu roste. Nicméně dlouhodobý trend má tendenci klesající. Vlivem již zmíněné hospodářské krizi se v tomto roce míra nezaměstnanosti vyšplhala na 7 %. V letech 2010 a 2011 získal příjem státního rozpočtu z daňových příjmů nejméně za sledované období. V roce 2011 získal český rozpočet nejvíce finančních prostředků z rozpočtu EU.

Velikost příjmů ve sledovaném období vzrostla o 55 %, naproti tomu celkové výdaje domácností vzrostly o 30 %. Největší procentuální zastoupení spotřebních výdajů mají dle očekávání výdaje na potraviny a bydlení. Lidé si uvědomili, že nejcennější je zdraví, a proto jejich výdaje vzrostly za sledované období o 60 %. Tuto situaci podpořila i vydaná rozhodnutí ministerstva zdravotnictví a různé preventivní programy. Také ve spolupráci s ministerstvem školství připravilo i strategii Zdraví 2020 na podporu pohybových aktivit dětí ve školách.

Tato diplomová práce seznámila čtenáře s problematikou a výsledky analýzy příjmů a výdajů českých domácností v období od roku 2006 do roku 2016. Ukázala trendy spotřebních výdajů a jejich velikost v jednotlivých letech. Dále poukázala na vývoj růstu nejčastějších měsíčních příjmů na osobu v domácnosti a porovнала ji s vývojem průměrných mezd a vytvořila predikci.

7 Seznam použitých zdrojů

ANDĚL, Jiří. Statistické metody. 4., upr. vyd., Praha: Matfyzpress, 2007. - 299 s. ISBN 978-80-7378-003-6

BLATNÁ, Dagmar. *Metody statistické analýzy*. 4. vyd., Praha: Bankovní institut, 2009. – 92 s. ISBN 978-80-7265-143-6

HINDLS, Richard, HRONOVÁ, Stanislava, NOVÁK, Ija. *Metody statistické analýzy pro ekonomy*. 2. přeprac. vyd., Praha: Management Press, 2000. – 259 s. ISBN 80-7261-013-9

HINDLS, Richard. *Statistika pro ekonomy*. 8.vyd., Praha: Professional Publishing, 2007. – 415 s. ISBN 978-80-86946-43-6

JUREČKA, Václav a kolektiv. *Makroekonomie*. 2., aktualiz. vyd., Praha: Grada Publishing, 2013. - 342 s. ISBN 978-80-247-4386-8

KŘIVÝ, Ivan. *Analýza časových řad*. 1. vyd., Ostrava: Ostravská univerzita, 2012. – 122 s.

ŠTOHL, Pavel. *Učebnice účetnictví 2014 pro střední školy a veřejnost 1. díl*. 15., upr. vyd., Znojmo: Nakladatelství Ing. Pavel Štohl, 2014. – 171 s. ISBN 978-80-87237-69-4

ČSÚ mikrocenzenus 1992 [online] [citováno 2017-10-11] Dostupný z https://www.czso.cz/documents/10180/20537338/1119231.pdf/032b8d46-d9cb-4823-ab30-e2e54d478ed5?redirect=https%3A%2F%2Fwww.czso.cz%2Fcsu%2Ffu%2Fmikrocenzus-2002%3Fp_p_id%3D3%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dmaximized%26p_p_mode%3Dview%26_3_groupId%3D0%26_3_keywords%3Dmikrocenzus%26_3_struts_action%3D%252Fsearch%252Fsearch%26_3_redirect%3D%252Fweb%252Ffu%252Fstranka%253Fp_p_id%253D3%2526p_p_lifecycle%253D0%2526p_p_state%253Dmaximized%2526p_p_mode%253Dview%2526p_p_col_pos%253D2%2526p_p_col_count%253D4%2526_3_struts_action%253D%25252Fsearch%25252Fsearch%2526_3_redirect%253D%25252Fportal%25252Flayout%25253Fp_l_id%25253D13472%252526p_v_l_s_g_i_d%25253D0%2526_3_keywords%253Dmikrocenzus%252B1992%2526_3_groupId%253D0

ČSÚ mikrocenzenus 1996[online] [citováno 2017-10-11] Dostupný z https://www.czso.cz/documents/10180/20537338/1119234.pdf/96530c9d-b6f1-4469-8aae-a69d1b5a5709?redirect=https%3A%2F%2Fwww.czso.cz%2Fcsu%2Ffu%2Fmikrocenzus-2002%3Fp_p_id%3D3%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dmaximized%26p_p_mode%3Dview%26_3_groupId%3D0%26_3_keywords%3Dmikrocenzus%26_3_struts_action%3D%252Fsearch%252Fsearch%26_3_redirect%3D%252Fweb%252Ffu%252Fstranka%253Fp_p_id%253D3%2526p_p_lifecycle%253D0%2526p_p_state%253Dmaximized%2

ČSÚ složení a příjmy domácností [online] [citováno 2017-11-20] Dostupný z <https://www.czso.cz/csu/czso/prijmy-a-zivotni-podminky-domacnosti-2009-evxx72de7l>

ČSÚ průměrné mzdy [online] [citováno 2018-09-15] Dostupný z https://www.czso.cz/csu/czso/pmz_cr

ČSÚ míra úspor [online] [citováno 2018-09-15] Dostupný z <http://apl.czso.cz/pll/eutab/html.h?ptabkod=tsdec240>

ČSÚ statistické ročenky [online] [citováno 2018-11-25] Dostupný z https://www.czso.cz/csu/czso/rocenky_souhrn

Ministerstvo zdravotnictví [online] [citováno 2018-11-25] Dostupný z http://www.mzcr.cz/dokumenty/ministri-projednali-narodni-strategii-zdravi-2020-10664_3237_1.html

Zákony pro lidi – státní rozpočet [online] [citováno 2017-11-21] Dostupný z <https://www.zakonyprolidi.cz/hledani?text=z%C3%A1kon%20o%20st%C3%A1tn%C3%ADm%20rozpo%C4%8Dtu>

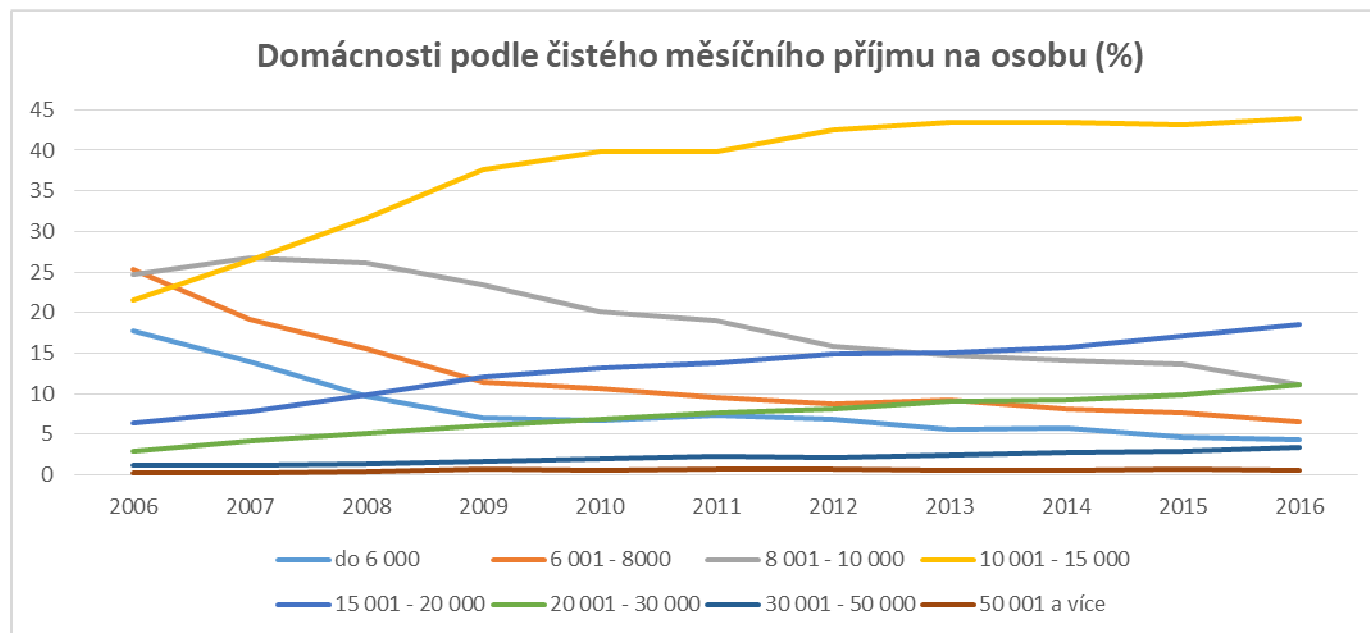
8 Přílohy

8.1 Příloha 1

	Období											
	1992				1996				2002			
Počet domácností	3 836 040				3 822 366				4 053 811			
Ø počet členů na domácnost	2,66				2,66				2,50			
	zaměstnanci	důchodci	nezaměstnaní	OSVČ	zaměstnanci	důchodci	nezaměstnaní	OSVČ	zaměstnanci	důchodci	nezaměstnaní	OSVČ
Celkové čisté příjmy	34 718	31 249	21 362	45 222	66 362	56 859	32 313	77 303	98 200	85 755	50 131	108 680
Ø živ. min. v Kč/měsíc	4 415	2 649	4 104	4 673	6 073	4 119	6 535	7 148	8 972	6 110	8 464	9 656

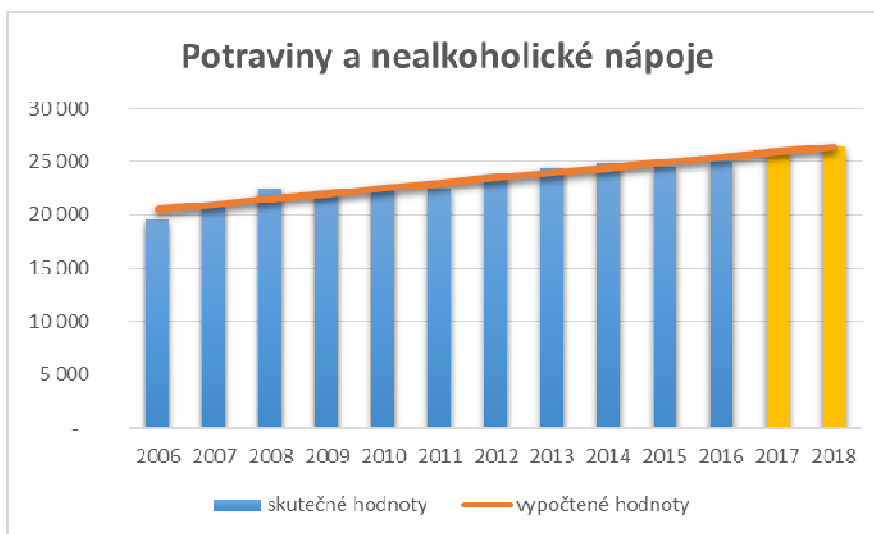
Tabulka 4: Srovnání mikrocenzů

8.2 Příloha 2

Graf 40: Domácnosti podle čistého měsíčního příjmu na osobu

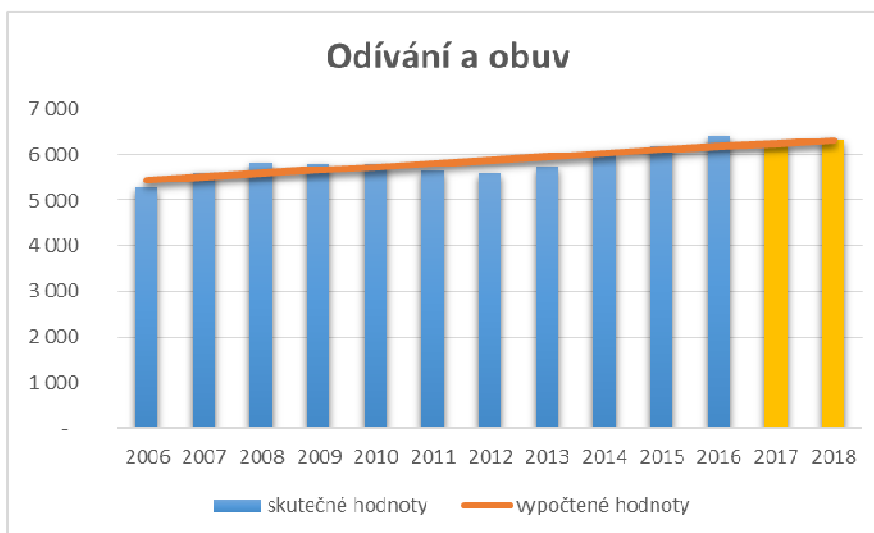
8.3 Příloha 3

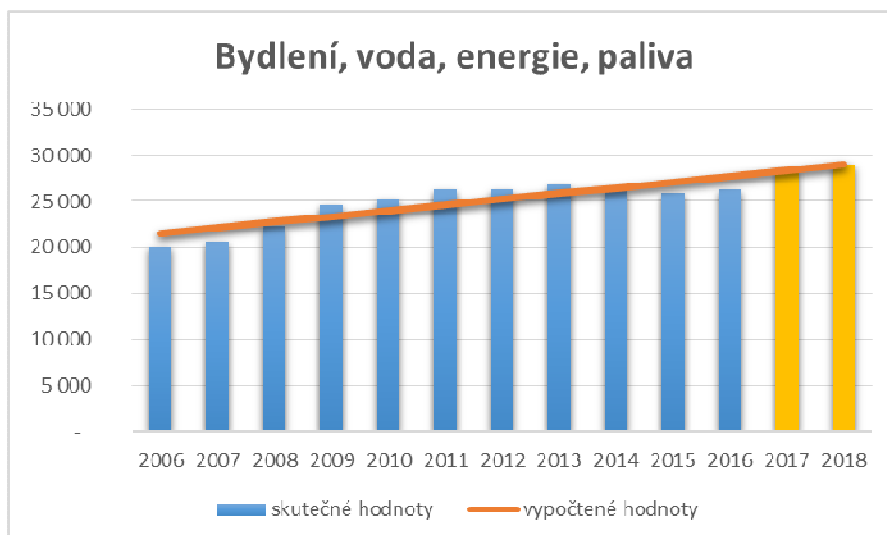
Graf 41: Predikce výdajů na potraviny

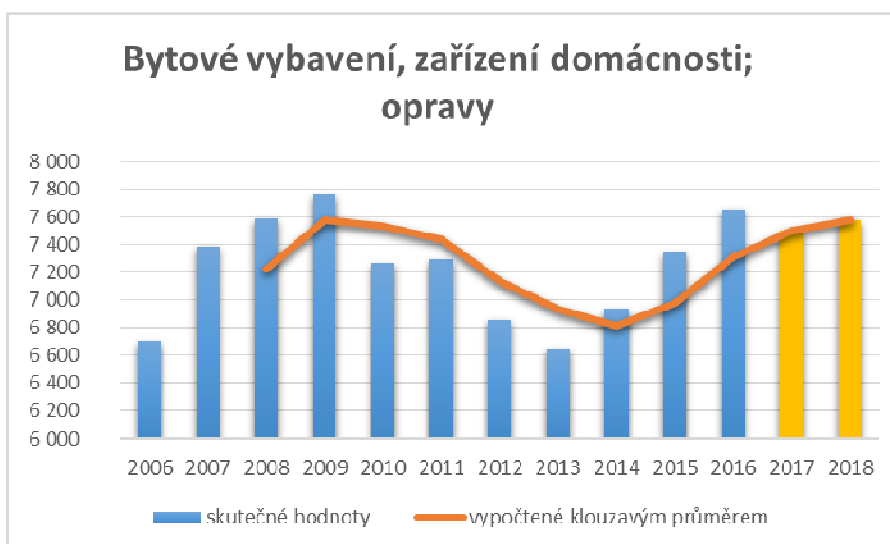
Graf 42: Predikce výdajů na alkohol

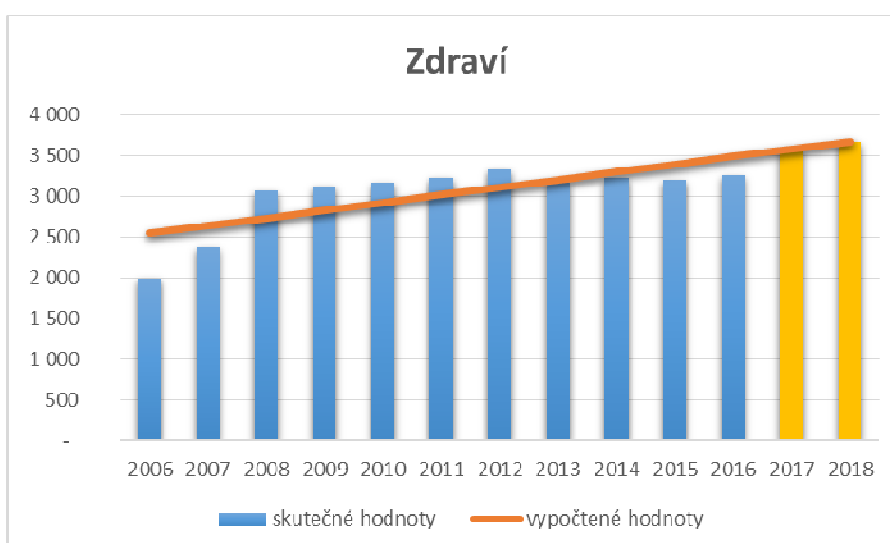
Graf 43: Predikce výdajů na odívání

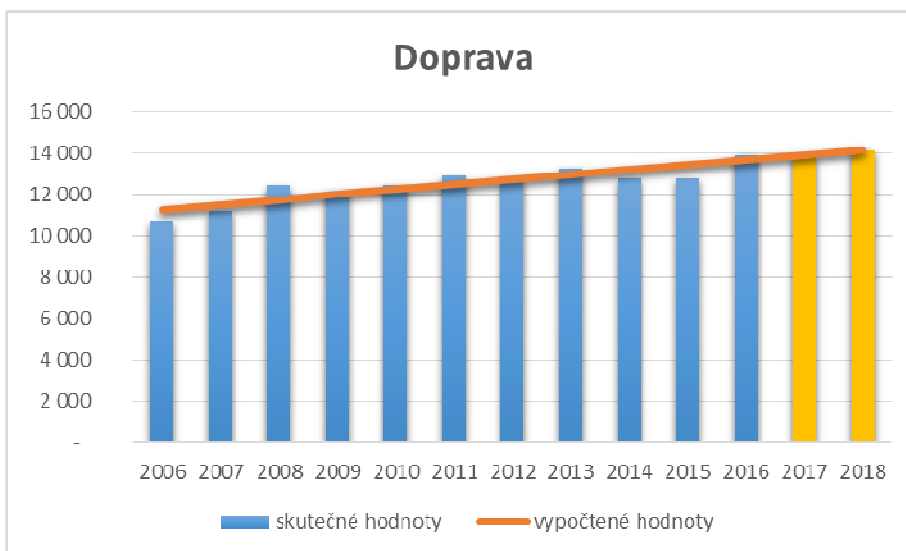
Graf 44: Predikce výdajů na bydlení

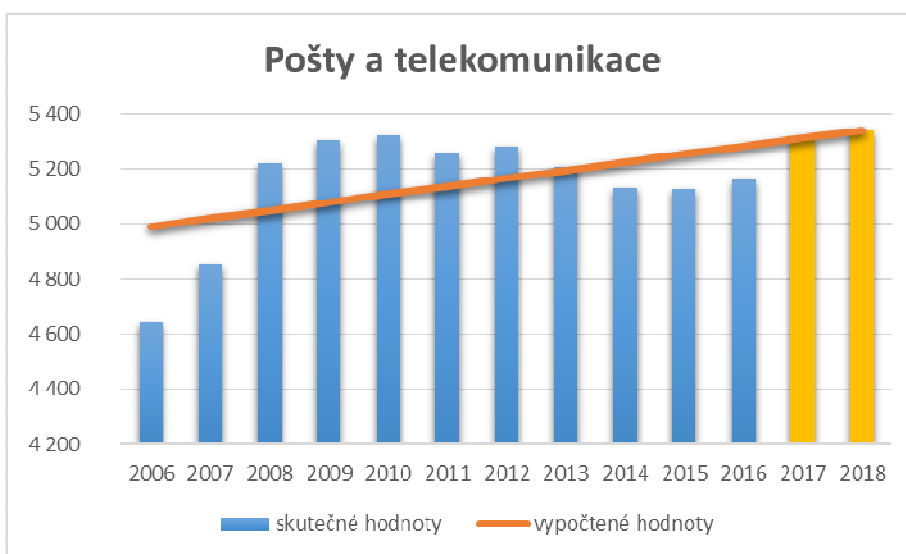
Graf 45: Predikce výdajů na bytové vybavení

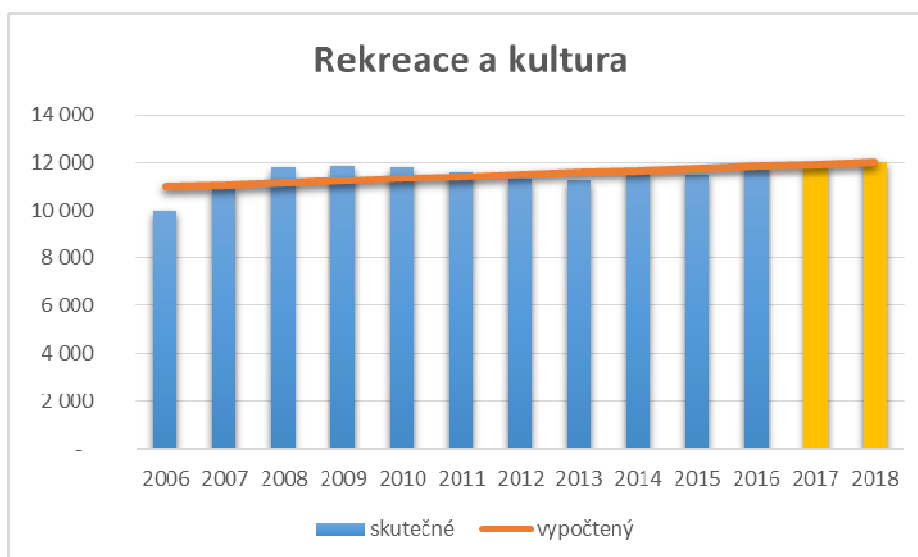
Graf 46: Predikce výdajů na zdraví

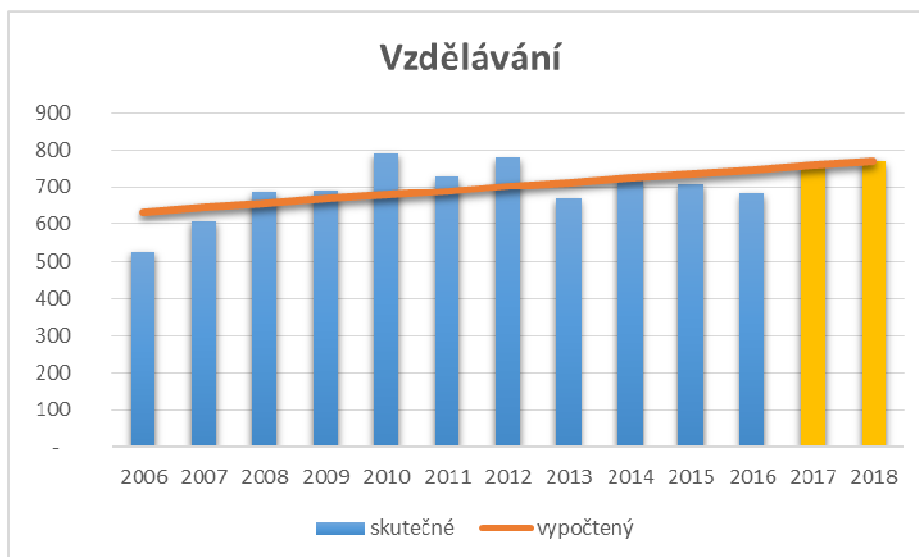
Graf 47: Predikce výdajů na dopravu

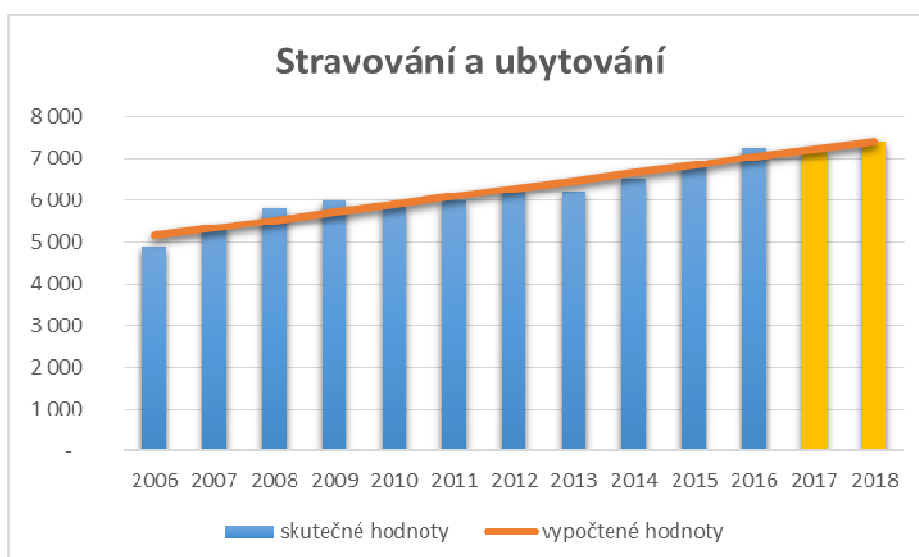
Graf 48: Predikce výdajů na pošty

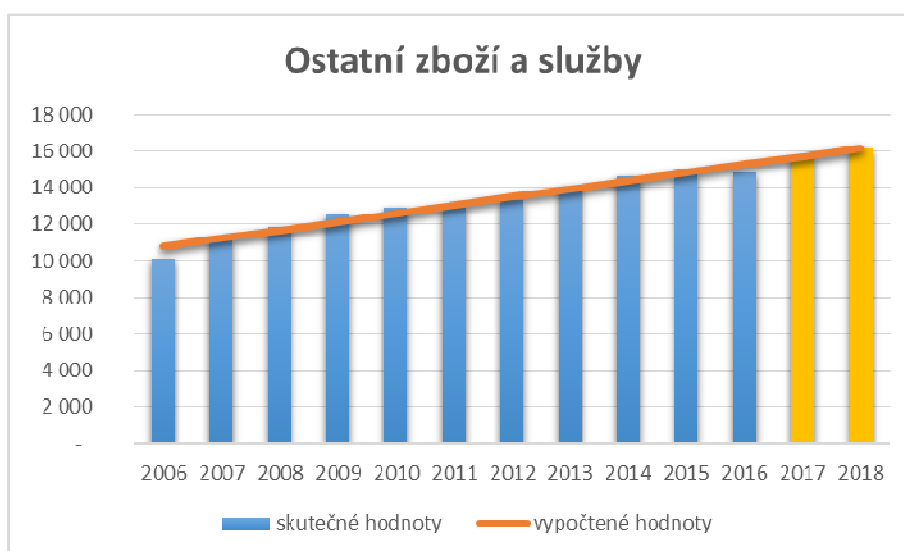
Graf 49: Predikce výdajů na rekreaci

Graf 50: Predikce výdajů na vzdělání

Graf 51: Predikce výdajů na stravování

Graf 52: Predikce výdajů na ostatní zboží

8.4 Příloha 4 – Podkladové tabulky

8.4.1 Rok 2006

	Celkem 2006
Čisté příjmy	109 059
Naturální příjmy	865
Příjmy celkem	109 924
Spotřební výdaje	97 342
Výdaje nespotřebního charakteru	10 243
Výdaje celkem	107 585
Úspory	2 339

Tabulka 5: Souhrn 2006

	2006			
	zaměstnanci	OSVČ	nezaměstnaní	důchodci
Výdaje celkem	112 691	105 883	70 458	99 664
Spotřební výdaje celkem	100 186	99 518	68 668	90 476
Potraviny a nealkoholické nápoje	18 571	18 443	16 671	23 946
Alkoholické nápoje, tabák	2 755	2 848	2 616	2 641
Odívání a obuv	5 816	6 478	2 886	3 132
Bydlení, voda, energie, paliva	18 840	18 360	18 874	25 841
Bytové vybavení, zařízení domácnosti; opravy	7 120	6 347	2 860	6 376
Zdraví	1 721	1 718	1 397	3 086
Doprava	12 536	11 315	4 591	5 140
Pošty a telekomunikace	4 735	5 165	3 797	4 019
Rekreace a kultura	10 577	11 681	5 548	7 194
Vzdělávání	614	867	381	21
Stravování a ubytování	5 729	5 572	2 894	2 177
Ostatní zboží a služby	11 172	10 724	6 153	6 903
Výdaje nespotřebního charakteru	12 505	6 365	1 790	9 188

Tabulka 6: Výdaje 2006

8.4.2 Rok 2007

	Celkem 2007
Čisté příjmy	109 059
Naturální příjmy	865
Příjmy celkem	109 924
Spotřební výdaje	97 342
Výdaje nespotřebního charakteru	10 243
Výdaje celkem	107 585
Úspory	2 339

Tabulka 7: Souhrn 2007

	2007			
	zaměstnanci	OSVČ	nezaměstnaní	důchodci
Výdaje celkem	127 432	122 456	71 602	106 092
Spotřební výdaje celkem	107 888	106 448	69 902	95 405
Potraviny a nealkoholické nápoje	20 022	19 957	16 961	24 596
Alkoholické nápoje, tabák	2 910	2 987	2 798	2 822
Odívání a obuv	6 090	7 025	3 207	3 428
Bydlení, voda, energie, paliva	19 523	18 258	18 834	26 069
Bytové vybavení, zařízení domácnosti; opravy	7 762	7 374	3 461	6 856
Zdraví	2 081	2 047	1 550	3 549
Doprava	13 655	11 112	5 017	5 230
Pošty a telekomunikace	5 032	5 270	3 642	4 147
Rekreace a kultura	11 566	12 582	4 961	8 542
Vzdělávání	702	1 042	480	24
Stravování a ubytování	6 192	6 378	3 244	2 578
Ostatní zboží a služby	12 353	12 416	5 747	7 564
Výdaje nespotřebního charakteru	19 544	16 008	1 700	10 687

Tabulka 8: Výdaje 2007

8.4.3 Rok 2008

	Celkem 2008
Čisté příjmy	109 059
Naturální příjmy	865
Příjmy celkem	109 924
Spotřební výdaje	97 342
Výdaje nespotřebního charakteru	10 243
Výdaje celkem	107 585
Úspory	2 339

Tabulka 9: Souhrn 2008

	2008			
	zaměstnanci	OSVČ	nezaměstnaní	důchodci
Výdaje celkem	127 540	134 227	82 157	113 379
Spotřební výdaje celkem	116 104	117 155	79 744	102 579
Potraviny a nealkoholické nápoje	21 641	21 911	18 684	26 769
Alkoholické nápoje, tabák	3 071	2 953	3 558	2 746
Odívání a obuv	6 435	7 279	3 447	3 291
Bydlení, voda, energie, paliva	21 267	19 853	19 980	27 780
Bytové vybavení, zařízení domácnosti; opravy	8 065	7 898	3 393	6 734
Zdraví	2 596	2 759	2 194	4 790
Doprava	14 570	14 024	6 910	6 037
Pošty a telekomunikace	5 419	5 737	4 365	4 347
Rekreace a kultura	12 452	13 694	6 361	9 308
Vzdělávání	824	1 087	404	28
Stravování a ubytování	6 666	7 003	3 726	2 757
Ostatní zboží a služby	13 098	12 957	6 722	7 992
Výdaje nespotřebního charakteru	11 436	17 072	2 413	10 800

Tabulka 10: Výdaje 2008

8.4.4 Rok 2009

	Celkem 2009
Čisté příjmy	109 059
Naturální příjmy	865
Příjmy celkem	109 924
Spotřební výdaje	97 342
Výdaje nespotřebního charakteru	10 243
Výdaje celkem	107 585
Úspory	2 339

Tabulka 11: Souhrn 2009

	2009			
	zaměstnanci	OSVČ	nezaměstnaní	důchodci
Výdaje celkem	133 731	130 934	89 959	119 542
Spotřební výdaje celkem	119 039	116 857	81 731	108 427
Potraviny a nealkoholické nápoje	21 404	21 496	17 966	26 105
Alkoholické nápoje, tabák	3 181	3 165	3 321	3 126
Odívání a obuv	6 503	7 109	3 307	3 315
Bydlení, voda, energie, paliva	23 233	21 961	21 153	31 145
Bytové vybavení, zařízení domácnosti; opravy	8 076	7 842	4 100	7 265
Zdraví	2 685	2 709	2 033	4 754
Doprava	14 229	12 235	6 083	6 968
Pošty a telekomunikace	5 483	5 887	4 733	4 367
Rekreace a kultura	12 471	13 026	7 694	9 644
Vzdělávání	850	969	660	24
Stravování a ubytování	6 853	7 062	3 558	3 107
Ostatní zboží a služby	14 071	13 396	7 123	8 607
Výdaje nespotřebního charakteru	14 692	14 077	8 228	11 115

Tabulka 12: Výdaje 2009

8.4.5 Rok 2010

	Celkem 2010
Čisté příjmy	109 059
Naturální příjmy	865
Příjmy celkem	109 924
Spotřební výdaje	97 342
Výdaje nespotřebního charakteru	10 243
Výdaje celkem	107 585
Úspory	2 339

Tabulka 13: Souhrn 2010

	2010			
	zaměstnanci	OSVČ	nezaměstnaní	důchodci
Výdaje celkem	134 224	130 252	82 965	126 458
Spotřební výdaje celkem	118 728	116 902	80 345	114 345
Potraviny a nealkoholické nápoje	21 475	21 971	17 441	26 606
Alkoholické nápoje, tabák	3 129	3 176	2 842	3 249
Odívání a obuv	6 528	7 113	3 165	3 297
Bydlení, voda, energie, paliva	23 522	21 656	23 299	32 815
Bytové vybavení, zařízení domácnosti; opravy	7 629	7 018	3 428	7 103
Zdraví	2 595	2 484	2 601	5 246
Doprava	14 123	13 600	7 000	7 889
Pošty a telekomunikace	5 515	5 751	4 277	4 652
Rekreace a kultura	12 213	12 846	6 153	10 883
Vzdělávání	907	1 043	401	46
Stravování a ubytování	6 862	6 703	2 905	2 917
Ostatní zboží a služby	14 230	13 541	6 833	9 642
Výdaje nespotřebního charakteru	15 496	13 350	2 620	12 113

Tabulka 14: Výdaje 2010

8.4.6 Rok 2011

	Celkem 2011
Čisté příjmy	109 059
Naturální příjmy	865
Příjmy celkem	109 924
Spotřební výdaje	97 342
Výdaje nespotebního charakteru	10 243
Výdaje celkem	107 585
Úspory	2 339

Tabulka 15: Souhrn 2011

	2011			
	zaměstnanci	OSVČ	nezaměstnaní	důchodci
Výdaje celkem	136 475	134 910	78 104	129 202
Spotřební výdaje celkem	119 971	119 678	76 338	118 249
Potraviny a nealkoholické nápoje	21 524	21 729	17 374	27 157
Alkoholické nápoje, tabák	3 178	3 308	2 621	3 810
Odívání a obuv	6 371	6 732	2 816	3 588
Bydlení, voda, energie, paliva	24 340	23 400	23 169	34 568
Bytové vybavení, zařízení domácnosti; opravy	7 697	7 414	3 210	6 643
Zdraví	2 707	2 681	1 599	5 423
Doprava	14 596	14 423	6 302	7 385
Pošty a telekomunikace	5 364	5 602	4 118	4 927
Rekreace a kultura	12 020	12 779	5 552	10 781
Vzdělávání	920	1 027	323	72
Stravování a ubytování	6 931	7 238	2 952	3 373
Ostatní zboží a služby	14 323	13 345	6 302	10 522
Výdaje nespotebního charakteru	16 504	15 232	1 766	10 953

Tabulka 16: Výdaje 2011

8.4.7 Rok 2012

	Celkem 2012
Čisté příjmy	109 059
Naturální příjmy	865
Příjmy celkem	109 924
Spotřební výdaje	97 342
Výdaje nespotřebního charakteru	10 243
Výdaje celkem	107 585
Úspory	2 339

Tabulka 17: Souhrn 2012

	2012			
	zaměstnanci	OSVČ	nezaměstnaní	důchodci
Výdaje celkem	135 931	140 003	85 788	132 607
Spotřební výdaje celkem	120 780	119 154	78 567	118 671
Potraviny a nealkoholické nápoje	22 586	23 232	17 838	28 279
Alkoholické nápoje, tabák	3 191	3 265	3 053	3 757
Odívání a obuv	6 298	6 820	2 845	3 260
Bydlení, voda, energie, paliva	24 122	22 734	23 303	35 202
Bytové vybavení, zařízení domácnosti; opravy	7 025	6 761	3 294	6 760
Zdraví	2 695	2 829	1 703	5 675
Doprava	15 090	12 735	5 586	7 228
Pošty a telekomunikace	5 459	5 693	4 109	4 642
Rekreace a kultura	11 566	12 900	5 631	9 934
Vzdělávání	981	929	298	269
Stravování a ubytování	7 290	7 328	3 438	3 342
Ostatní zboží a služby	14 477	13 928	7 469	10 323
Výdaje nespotřebního charakteru	15 151	20 849	7 221	13 936

Tabulka 18: Výdaje 2012

8.4.8 Rok 2013

	Celkem 2013
Čisté příjmy	109 059
Naturální příjmy	865
Příjmy celkem	109 924
Spotřební výdaje	97 342
Výdaje nespotřebního charakteru	10 243
Výdaje celkem	107 585
Úspory	2 339

Tabulka 19: Souhrn 2013

	2013			
	zaměstnanci	OSVČ	nezaměstnaní	důchodci
Výdaje celkem	136 773	127 384	88 104	137 708
Spotřební výdaje celkem	123 028	119 029	85 019	122 711
Potraviny a nealkoholické nápoje	23 216	23 105	19 056	29 854
Alkoholické nápoje, tabák	3 195	3 257	2 724	3 811
Odívání a obuv	6 506	6 626	3 025	3 519
Bydlení, voda, energie, paliva	24 846	23 819	24 873	35 404
Bytové vybavení, zařízení domácnosti; opravy	6 957	6 420	3 232	6 490
Zdraví	2 640	2 358	1 535	5 386
Doprava	15 419	12 808	8 651	8 516
Pošty a telekomunikace	5 344	5 453	4 445	4 839
Rekreace a kultura	11 565	12 585	6 147	9 854
Vzdělávání	850	902	355	130
Stravování a ubytování	7 268	7 012	3 303	3 558
Ostatní zboží a služby	15 222	14 684	7 673	11 350
Výdaje nespotřebního charakteru	13 745	8 355	3 085	14 997

Tabulka 20: Výdaje 2013

8.4.9 Rok 2014

	Celkem 2014
Čisté příjmy	109 059
Naturální příjmy	865
Příjmy celkem	109 924
Spotřební výdaje	97 342
Výdaje nespotebního charakteru	10 243
Výdaje celkem	107 585
Úspory	2 339

Tabulka 21: Souhrn 2014

	2014			
	zaměstnanci	OSVČ	nezaměstnaní	důchodci
Výdaje celkem	139 703	130 189	85 096	136 785
Spotřební výdaje celkem	124 423	119 804	82 957	123 850
Potraviny a nealkoholické nápoje	23 633	23 838	18 186	29 976
Alkoholické nápoje, tabák	3 367	3 131	3 159	3 886
Odivání a obuv	6 742	6 739	3 070	3 809
Bydlení, voda, energie, paliva	24 115	22 743	25 059	34 761
Bytové vybavení, zařízení domácnosti; opravy	7 292	6 770	3 497	6 539
Zdraví	2 763	2 832	1 612	5 027
Doprava	14 756	12 461	7 053	8 745
Pošty a telekomunikace	5 272	5 362	4 133	4 755
Rekreace a kultura	12 082	12 530	5 574	10 532
Vzdělávání	895	1 009	434	134
Stravování a ubytování	7 594	7 276	3 078	3 881
Ostatní zboží a služby	15 912	15 113	8 102	11 805
Výdaje nespotebního charakteru	15 280	10 385	2 139	12 935

Tabulka 22: Výdaje 2014

8.4.10 Rok 2015

	Celkem 2015
Čisté příjmy	109 059
Naturální příjmy	865
Příjmy celkem	109 924
Spotřební výdaje	97 342
Výdaje nespotřebního charakteru	10 243
Výdaje celkem	107 585
Úspory	2 339

Tabulka 23: Souhrn 2015

	2015			
	zaměstnanci	OSVČ	nezaměstnaní	důchodci
Výdaje celkem	138 510	130 661	85 374	135 579
Spotřební výdaje celkem	125 007	121 005	83 822	122 764
Potraviny a nealkoholické nápoje	23 640	22 784	19 027	29 318
Alkoholické nápoje, tabák	3 470	3 240	2 983	3 929
Odívání a obuv	6 904	7 132	3 676	3 962
Bydlení, voda, energie, paliva	23 567	23 035	24 172	34 034
Bytové vybavení, zařízení domácnosti; opravy	7 659	7 236	3 371	7 336
Zdraví	2 708	2 615	1 573	4 993
Doprava	15 132	12 928	7 283	7 757
Pošty a telekomunikace	5 260	5 393	4 015	4 660
Rekreace a kultura	12 036	12 164	5 578	10 441
Vzdělávání	899	970	511	100
Stravování a ubytování	7 976	7 919	3 096	3 949
Ostatní zboží a služby	15 756	15 589	8 537	12 285
Výdaje nespotřebního charakteru	13 503	9 656	1 552	12 815

Tabulka 24: Výdaje 2015

8.4.11 Rok 2016

	Celkem 2016
Čisté příjmy	109 059
Naturální příjmy	865
Příjmy celkem	109 924
Spotřební výdaje	125 947

Tabulka 25: Souhrn 2016

	2016		
	zaměstnanci	OSVČ	důchodci
Spotřební výdaje celkem	130 159	120 551	121 999
Potraviny a nealkoholické nápoje	23 854	23 511	29 244
Alkoholické nápoje, tabák	3 572	3 113	3 757
Odívání a obuv	7 444	7 236	3 836
Bydlení, voda, energie, paliva	24 175	22 501	34 063
Bytové vybavení, zařízení domácnosti; opravy	8 059	6 258	7 526
Zdraví	2 912	2 754	4 565
Doprava	16 108	13 677	8 459
Pošty a telekomunikace	5 310	5 540	4 562
Rekreace a kultura	12 768	12 181	10 553
Vzdělávání	916	882	34
Stravování a ubytování	8 573	7 786	4 209
Ostatní zboží a služby	16 468	15 112	11 191

Tabulka 26: Výdaje 2016